

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o cestah obsega:

- Zakon o cestah – ZCes-1 (Uradni list RS, št. 109/10 z dne 30. 12. 2010),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah – ZCes-1A (Uradni list RS, št. 48/12 z dne 26. 6. 2012).

ZAKON O CESTAH (ZCes-1)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa in ureja:

- status in kategorizacijo javnih cest,
- enotna pravila za gradnjo, upravljanje in vzdrževanje vseh javnih cest ter pogoje za uporabo nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, zaradi zagotavljanja enakih pogojev za varno odvijanje cestnega prometa na celotnem cestnem omrežju,
- obvezno gospodarsko javno službo za zagotavljanje stanja javnih cest za varen in neoviran promet,
- upravljanje, gradnjo, vzdrževanje in varstvo javnih cest ter prometa na njih.

(2) S tem zakonom se prenašata naslednji direktivi Evropske unije:

- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/54/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju (UL L št. 167 z dne 30. 4. 2004, str. 39), zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrty del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14); v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/54/ES);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/96/ES z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L št. 319 z dne 29. 11. 2008, str. 59; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2008/96/ES);
- Direktiva 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza (UL L št. 207 z dne 6. 8. 2010, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/40/EU).

2. člen (pomen izrazov)

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. avtocesta je državna cesta, ki je namenjena daljinskemu prometu motornih vozil in je označena s predpisano prometno signalizacijo, njen sestavni del so tudi priključki nanjo in servisne prometne površine;
2. avtobusna postajališča in obračališča so posebej zgrajene in označene prometne površine na ali ob vozišču ceste, namenjene prevozu potnikov;
3. bankina je utrjen ali neutrjen vzdolžni del cestišča ob zunanjem robu vozišča, ki zagotavlja bočno stabilnost vozišča in brežine ter omogoča namestitvev prometne signalizacije in prometne opreme;
4. brežina ceste je zgrajena nagnjena površina zemljišča ob cestišču do izteka v naravno površino;
5. cesta je površina, omejena z mejo cestnega sveta, ki jo lahko uporabljajo vsi ali pa le določeni udeleženci v prometu pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi;
6. cesta, določena za vse vrste prometa, je javna cesta, ki jo smejo uporabljati vsi udeleženci v prometu;
7. cesta, določena za posamezne vrste prometa, je javna cesta, ki jo smejo uporabljati samo tisti udeleženci v prometu, za katere prepoved uporabe ni označena s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo;
8. cestna razsvetljava so omrežje in naprave za zagotavljanje osvetljenosti posameznih delov ceste;
9. cestne naprave in druge ureditve, ki so namenjene varnosti, vodenju in nadzoru prometa, zaščiti ceste ter preprečevanju škodljivih emisij prometa, so telekomunikacijske in električne naprave, vgrajene v cestno telo, stacionarne naprave za nadzor in urejanje prometa, naprave za nadzor nad stanjem vozišča, naprave za daljinsko obveščanje in opozarjanje, naprave za štetje prometa, naprave za pridobivanje podatkov o osnih obremenitvah in skupnih masah v prostem prometnem toku, naprave za kontrolo prevoza nevarnih snovi, naprave za kontrolo hitrosti, naprave za umirjanje prometa, naprave in objekti za cestninjenje, prezračevalne in varnostne naprave v predorih in naprave in ureditve za zaščito pred snežnimi plazovi, padajočim kamenjem, zameti, hrupom, slepilnimi učinki in drugimi škodljivimi vplivi za promet na javni cesti;
10. cestni objekti so mostovi, viadukti, podvozi, nadvozi, prepusti, predori, galerije, podporne in oporne konstrukcije ter podhodi in nadhodi;
11. cestni priključek je del javne ceste, s katerim se javna cesta iste ali nižje kategorije ali nekategorizirana cesta ali druga površina navezuje na to cesto;
12. cestni svet je zemljišče, katerega mejo na podlagi predpisov o projektiranju javnih cest določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega sveta poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje, pri avtocestah največ 2 metra od varovalne ograje, pri predorih pa največ 5 metrov od stika predorske cevi z brežino, merjeno pravokotno na os ceste;
13. cestno telo je del javne ceste, ki ga sestavlja cestišče z nasipi in vkopi;
14. cestišče je del javne ceste, ki ga sestavljajo vozišče, odstavní in ločilni pasovi, kolesarske steze, pločniki, bankine, naprave za odvodnjavanje, če so tik ob vozišču, ter zračni prostor v višini 7 metrov, merjeno od točke na osi vozišča;
15. državna cesta je javna cesta, namenjena povezovanju regij in pomembnejših naselij v državi z enakimi regijami in naselji v sosednjih državah, povezovanju regij znotraj države in povezovanju pomembnejših naselij znotraj regije;
16. elaborat prometne ureditve je strokovno-tehnični elaborat, s katerim so določeni ukrepi in določena postavitvev oziroma odstranitvev prometne signalizacije in prometne opreme zaradi spremembe prometne ureditve na cesti ali njenem delu;
17. elaborat za postavitvev objekta za obveščanje in oglaševanje je strokovno-tehnični elaborat, s katerim je določena lokacija, prikaz objekta za obveščanje in oglaševanje in način njegove postavitve, opredeljena pregledna polja, preglednostni prostori cestnih priključkov in križišč, pregledne berme v območju lokacije objekta ter drugi tehnični podatki, ki se nanašajo na objekt ali njegovo lokacijo;

18. enostavni, nezahtevni, manj zahtevni in zahtevni objekt je objekt po predpisih o graditvi objektov;
19. glavna cesta I. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju med središči regionalnega pomena; navezuje se na ceste enake ali višje kategorije v državi in na cestni sistem sosednjih držav; njen sestavni del so tudi posebni priključki nanjo, če so zgrajeni;
20. glavna cesta II. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju med večjimi središči lokalnih skupnosti in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije ter vzporednim povezavam avtocestam in hitrim cestam; navezuje se na ceste enake ali višje kategorije v državi in na cestni sistem sosednjih držav; njen sestavni del so tudi posebni priključki nanjo, če so zgrajeni;
21. gozdna cesta je grajena gozdna prometnica, namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in omogočanju racionalnega prevoza gozdnih lesnih sortimentov ter je vodena v evidenci gozdnih cest;
22. hitra cesta je državna cesta, rezervirana za promet motornih vozil, ki izpolnjuje predpisane pogoje za hitro cesto in je označena s predpisano prometno signalizacijo. Povezuje najpomembnejša središča regionalnega pomena in se navezuje na avtoceste; njen sestavni del so tudi priključki nanjo;
23. individualni priključek je cestni priključek na cesto, namenjen dostopu do posameznih stanovanjskih stavb z največ štirimi stanovanji ter kmetijskih in gozdnih površin;
- 23.a ITS ali inteligentni prometni sistemi so sistemi, ki uporabljajo informacijske in komunikacijske tehnologije na področju cestnega prometa, vključno s sistemi, namenjenimi infrastrukturi, vozilom in uporabnikom, ter na področju upravljanja omrežja in upravljanja mobilnosti kot tudi za potrebe vmesnikov z drugimi vrstami prevoza;
24. javna cesta je cesta, ki jo država ali občina, v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest, razglasi za javno cesto določene kategorije in jo lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi;
25. javna pot je občinska javna cesta, ki ne izpolnjuje meril za kategorizacijo kot lokalna cesta in je namenjena navezovanju prometa na javne ceste enake ali višje kategorije;
26. kolesarska pot je s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo označena cesta, ki je namenjena prometu koles in drugih uporabnikov, pod pogoji, določenimi s pravili cestnega prometa in predpisi, ki urejajo ceste;
27. kolesarski pas je vzdolžni del vozišča, ki je označen z ločilno črto in je namenjen prometu koles in koles s pomožnim motorjem;
28. kolesarska steza je del cestišča, ki ni v isti ravnini kot vozišče ali je od njega ločena kako drugače in je namenjena prometu koles in koles s pomožnim motorjem;
29. križanje je mesto, kjer se v istem ali različnem nivoju križa cesta z drugo cesto, drugim infrastrukturnim objektom ali vodotokom in podobno;
30. križišče je prometna površina, ki nastane s križanjem ali združitvijo dveh ali več cest v isti ravnini;
31. krožno križišče je križišče, kjer prednostna cesta poteka v zaključenem krogu v smeri, ki je nasprotna smeri gibanja urnih kazalcev;
32. lokalna cesta je občinska javna cesta, ki povezuje naselja v občini z naselji v sosednjih občinah ali naselja in dele naselij v občini med seboj in je pomembna za navezovanje prometa na javne ceste enake ali višje kategorije;
33. mednarodna cesta je državna cesta, ki je z mednarodnim aktom uvrščena v omrežje evropskih cest;
- 33.a medobratovalnost je zmogljivost sistemov in osnovnih poslovnih procesov za izmenjavo podatkov ter informacij in znanja;
34. naselje je pozidano območje ob cesti, ki ga sestavlja vsaj deset stanovanjskih stavb, ki tvorijo prostorsko celoto, v kateri se pešci in vozila lahko vključujejo v promet na tej cesti preko dovoznih poti, ulic, trgov, parkov ali drugih javnih površin, meje naselja pa so označene s predpisano prometno signalizacijo; v naselje so vključeni tudi deli cest znotraj pozidanega območja, ob katerih ni stanovanjskih stavb;

35. naprave za odvodnjavanje javne ceste so naprave za zbiranje, odvajanje oziroma preusmerjanje površinske in talne vode (odvodni jarki, koritnice, mulde, plitve in globoke drenaže, jaški, prepusti, kanalizacijski vodi in naprave, vodnjaki, ponikalnice in podobno);
36. nivo rednega vzdrževanja so predpisane enote mere za posamezna dela rednega vzdrževanja javne ceste in objektov na njej;
37. nedeljiv tovor je tovor, ki ga iz tehničnih razlogov ni mogoče deliti ali pa bi njegova delitev predstavljala nesorazmerno visoke stroške;
38. nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, je vsaka prometna površina, na kateri se opravlja promet na način in pod pogoji, kot jih v skladu s tem zakonom in predpisom, ki ureja pravila cestnega prometa, določi lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec;
39. objekti za obveščanje in oglaševanje so reklamni stolpi, panoji, table, transparenti in drugi nepremični in premični nosilci, namenjeni za namestitev obvestilnih in oglasnih sporočil;
40. občinska cesta je javna cesta, namenjena povezovanju naselij v občini s povezovanjem naselij v sosednjih občinah, povezovanju naselij, delov naselij, naravnih in kulturnih znamenitosti in objektov v občini;
41. območje ceste je prostor, na katerem je cesta, z varovalnimi pasovi in zračni prostor v višini 7 metrov nad najvišjo točko vozišča;
42. območje umirjenega prometa je del ceste, cesta v naselju ali del naselja, ki je namenjen predvsem pešcem in je kot tako označeno s predpisano prometno signalizacijo;
43. območje za pešce je del ceste ali cesta v naselju ali del naselja, ki je namenjen pešcem in je kot tako označeno s predpisano prometno signalizacijo;
44. območje omejene hitrosti je s predpisano prometno signalizacijo označen del naselja, v katerem je zaradi gostote poselitve ali drugih urbanih značilnosti, varnosti prometa pešcev ali kolesarjev hitrost omejena na manj kot 50 km/h;
45. odstavni pas je vzdolžni del cestišča, ki je od vozišča ločen z ločilno vzdolžno robno črto in je namenjen ustavitvi udeležencev v prometu v sili, pod pogoji določenimi s tem zakonom in zakonom, ki ureja pravila v cestnem prometu, pa tudi vožnji motornih vozil;
46. odstavna niša je prometna površina, ki je od vozišča ločena z ločilno vzdolžno črto ter označena s predpisano prometno signalizacijo; namenjena je ustavitvi udeležencev v prometu v sili;
47. obvozna cesta ali obvoznica je cesta, s katero se nadomesti del javne ceste, ki poteka skozi naselje;
48. osna obremenitev je del skupne mase, s katero os vozila na vodoravni površini obremenjuje podlago, kadar vozilo miruje;
49. otok za pešce je dvignjena ali od cestišča kako drugače ločena površina na cestišču, namenjena postanku pešcev, ki prečkajo vozišče ceste;
50. parkirišče je prometna površina, ki je namenjena ustavljanju in parkiranju vozil;
51. pas za pešce je del vozišča, ki je označen z vzdolžno ločilno črto in je namenjen pešcem;
52. pas za parkiranje je označen vzdolžni del vozišča, ki je namenjen ustavitvi in parkiranju vozil v vzdolžni smeri z označenimi ali neoznačenimi parkirnimi mesti;
53. počivališče je s posebno prometno signalizacijo označena servisna prometna površina, namenjena kratkemu postanku udeležencev cestnega prometa;
54. pločnik je del cestišča, ki ni v isti ravnini kot vozišče ali je od njega ločen kako drugače in je namenjen pešcem, ali pešcem in prometu koles ter koles s pomožnim motorjem, če je na njem označen kolesarski pas ali pa z vertikalno prometno signalizacijo dovoljen promet kolesarjev;
55. pregledno polje je prostor ob križiščih in cestnih priključkih ter vzdolž ceste, v katerem je raba prostora omejena;
56. pregledna berma je prostor na notranji strani krivin za zagotovitev predpisane preglednosti, ki je potrebna zaradi poti ustavljanja, v katerem ja raba prostora omejena;
57. prehod za pešce je s predpisano prometno signalizacijo označena površina vozišča, ki je namenjena prehajanju pešcev čez vozišče;

58. prehod za kolesarje je s predpisano prometno signalizacijo označena površina vozišča, ki je namenjena prehajanju kolesarjev čez vozišče;
59. prometni pas je označen ali neoznačen vzdolžni del smernega vozišča, ki je dovolj širok za neovirano vožnjo dvoslednih vozil v eni vrsti;
60. prometni pas za počasna vozila je označen prometni pas, namenjen vožnji vozil, ki zaradi počasne vožnje zmanjšujejo pretočnost prometa;
61. pospeševalni in zaviralni pas sta označena prometna pasova, namenjena pospeševanju vozil pri vključevanju na javno cesto oziroma zaviranju pri izključevanju z javne ceste;
62. prometna signalizacija so sredstva in naprave, s katerimi se zagotavlja izvajanje prometnih pravil in varnosti prometa ter jo sestavljajo prometni znaki in druga sredstva in naprave za vodenje in zavarovanje prometa na cesti, ter turistična in druga obvestilna signalizacija;
63. prometna oprema so sredstva in naprave za označevanje roba vozišča in vodenje prometa (smerniki, snežni koli, ogledala, zapornice, markerji, stožci, varovalne in varnostne ograje in podobno) ter sredstva in naprave za prisilno ustavljanje vozil;
64. prometna ureditev je način potekanja in vodenja prometa, ki ga za cesto ali njen del oziroma za naselje ali njegov del določi upravljavec ceste in ga označi s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo;
- 64.a ranljivi udeleženci v prometu so nemotorizirani prometni udeleženci (npr. pešci in kolesarji), motoristi ter invalidi ali osebe z omejeno sposobnostjo mobilnosti ali orientacije;
65. regionalna cesta I. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju pomembnejših središč lokalnih skupnosti in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije; njen sestavni del so tudi posebni priključki nanjo, če so zgrajeni;
66. regionalna cesta II. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju središč lokalnih skupnosti in navezovanju prometa na državne ceste enake ali višje kategorije;
67. regionalna cesta III. reda je državna cesta, namenjena prometnemu povezovanju središč lokalnih skupnosti, za državo pomembnih turističnih (turistične ceste) in obmejnih območij ter mejnih prehodov z državnimi cestami enake ali višje kategorije, kadar po predpisanih merilih za kategorizacijo ne doseže višje kategorije;
68. skupina vozil je med seboj povezana skupina najmanj enega vlečnega in najmanj enega priklopnega vozila, ki so v cestnem prometu udeležena kot celota;
69. skupna masa je masa vozila oziroma skupine vozil skupaj z maso tovora in oseb, ki so na oziroma v njem;
70. srednji ločilni pas je vzdolžni del cestišča, s katerim sta fizično ločeni smerni vozišči;
71. steza za pešce je s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo označena javna pot, namenjena pešcem in drugim posebnim prevoznim sredstvom;
- 71.a storitev ITS je vsaka storitev, namenjena zagotavljanju aplikacije ITS v organizacijskem in delovnem okviru, ki je namenjena izboljšanju varnosti uporabnikov, učinkovitosti, udobju oziroma poenostavitvi ali podpori prevozov in potovanj;
72. stranski ločilni pas je vzdolžni del vozišča, s katerim so prometne površine za druge namene fizično ločene od vozišča;
73. svetlobna vitrina je objekt za obveščanje in oglaševanje, ki je osvetljen z notranje strani in katerega neto oglasna površina znaša največ 2,1 m²;
74. robna črta je vzdolžna črta, ki označuje rob vozišča;
- 74.a uporabnik ITS je vsak uporabnik aplikacij in storitev ITS, vključno s potniki, ranljivimi udeleženci v prometu, uporabniki in upravljavci cest, upravljavci voznih parkov ter upravljavci gasilskih oziroma drugih reševalnih ali intervencijskih služb za nujno pomoč;
75. varstvo javne ceste sestavljajo ukrepi, ki so potrebni zaradi zaščite ceste in varnosti njenih uporabnikov ter zaradi omejevanja dopustnih posegov v cesto in njen varovalni pas;
76. varovalni pas je prostor ob javni cesti, v katerem je raba prostora omejena;

77. vozišče je del cestišča, ki ima eno ali več smernih vozišč, namenjeno je prometu vozil, pod pogoji, določenimi s predpisi o pravilih cestnega prometa, pa tudi pešcem in drugim udeležencem cestnega prometa, če s prometno signalizacijo ni določeno drugače;
78. začasna cesta je cesta, po kateri se začasno vrši promet pod posebnimi pogoji, kadar zaradi izvajanja del ali odprave posledic naravnih nesreč in drugih izrednih dogodkov na javni cesti promet po tej cesti ni mogoč.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, katerih pomen ni določen v prejšnjem odstavku, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo pravila cestnega prometa, motorna vozila in voznike.

3. člen **(pojem in status javnih cest in stvarne pravice na javni cesti)**

(1) Javne ceste so prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste, in pravili cestnega prometa.

(2) Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa. Na njih ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvanjem ali drugih stvarnih pravic.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je na zemljiščih cestnega sveta mogoče pridobiti stvarno služnost na podlagi pravnega posla za gradnjo objektov gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo ter vodov, ki predstavljajo minimalno komunalno oskrbo stavb, pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste, in predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države, pokrajin in občin.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena je mogoče na zemljiščih cestnega sveta ustanoviti stvarno služnost za gradnjo cestnega priključka. Medsebojne pravice in obveznosti med upravljavcem ceste in investitorjem cestnega priključka se uredijo s pogodbo.

(5) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena je mogoče ustanoviti stavbno pravico na servisnih površinah javnih cest. Na zemljiščih, objektih in napravah za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest in hitrih cest ali za opravljanje spremljajočih dejavnosti je mogoče pridobiti lastninsko pravico pod pogoji, ki jih določa zakon.

(6) Stvarna služnost na zemljiščih cestnega sveta je odplačna.

(7) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je stvarna služnost na zemljiščih cestnega sveta, ki so v lasti države, v korist občin neodplačna, če gre za gradnjo objektov, ki neposredno služijo izvajanju obvezne gospodarske javne službe lokalnega pomena. V primeru nastanka stvarne služnosti na zemljiščih cestnega sveta, ki so v lasti občine, zaradi gradnje državnih cest občina ni upravičena do nadomestila.

(8) Na vozišču javne ceste je za izvedbo športnih in drugih prireditev mogoče pridobiti pravico začasne uporabe, skladno s predpisi o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin, ki urejajo oddajo nepremičnega premoženja v najem.

(9) Na prometnih površinah zunaj cestišča javne ceste in na površinah ob njem, ki so določene za opravljanje dejavnosti, namenjenih udeležencem v prometu (v nadaljnjem besedilu: spremljajoče dejavnosti), je mogoče za njihovo opravljanje pridobiti posebno pravico uporabe.

(10) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena se lahko površine v cestnem svetu, katerih raba je namenjena za spremljajoče dejavnosti, ter površine, ki niso prometne površine, obremenijo s stvarnimi pravicami ali dajo v najem skladno s predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države, pokrajin in občin.

4. člen (uporaba javnih cest)

(1) Javne ceste se lahko uporabljajo le za cestni promet, za druge namene pa samo v primerih ter na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste.

(2) Uporaba javne ceste, s katero se zasede cestišče z namenom oviranja ali preprečevanja prometa na njej, je prepovedano.

(3) Z globo 400 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(4) Z globo 4.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 400 eurov.

5. člen (prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste)

(1) Prepovedano je izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, na zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej.

(2) Prepovedano je:

1. na in v cestno telo javne ceste odvajati meteorno vodo, odplake in druge tekočine;
2. po brežinah ceste spuščati kamenje, les in drug material ali predmete;
3. na cestnem svetu javne ceste:
 - puščati živali brez nadzorstva, napajati živali v obcestnih jarkih, pasti živino ali graditi napajališča za živali;
 - nameščati in uporabljati luči ali druge svetlobne naprave, ki bi lahko zmanjšale varnost prometa;
 - postavljati ograje, stebričke, zasaditi živo mejo, drevje, trto ali druge visoke nasade ali poljščine, nameščati ali odlagati les, opeko, zemljo, drug material ali predmete;
 - nasipati zemljišča ali nameščati kakršnekoli predmete, ki bi lahko ovirali ali onemogočali nemoteno in varno odvijanje cestnega prometa;
 - postavljati nagrobne plošče in druga spominska znamenja;
 - namerno zažigati travo, les ali druge odpadne snovi;
 - odvajati odplake in druge tekočine;
 - ovirati odtekanje vode;
4. orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot 1 meter od roba cestnega sveta vzporedno s cesto;
5. na cestišču javne ceste:
 - razsipati sipek material, razen posipnih materialov v času izvajanja zimske službe, nanašati blato ali ga kako drugače onesnaževati;
 - puščati sneg ali led, ki pade ali zdrsne nanj;
 - onesnažiti cestišče z olji in mazili ali drugimi snovmi;
 - vlačiti hlode, veje, skale in podobne predmete kot tudi pluge, brane in drugo kmetijsko orodje ter druge dele tovora.

(3) Preden se vključi v promet na javni cesti s kolovozne poti, nekategorizirane ceste, individualnega priključka, območja izvajanja del ali druge zemljiške površine, mora voznik odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi lahko onesnažilo vozišče.

(4) Prepovedano je poškodovati, odstraniti, prestaviti, zakriti ali kakorkoli spremeniti prometno signalizacijo, prometno opremo ter cestne naprave in druge ureditve, ki so namenjene varnosti, vodenju in nadzoru prometa, zaščititi ceste ter preprečevanju škodljivih emisij prometa na javnih cestah.

(5) Izvajalec rednega vzdrževanja ceste mora brez odlašanja s ceste odstraniti vse ovire ali druge posledice ravnanj, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožale, ovirale ali zmanjšale varnost prometa na njej. Če to ni mogoče, mora oviro ali nastalo nevarno mesto na cesti do njihove odprave zavarovati s predpisano prometno signalizacijo ter o oviri in drugih posledicah prepovedanih ravnanj brez odlašanja obvestiti pristojni inšpekcijski organ za ceste in upravljavca ceste. Vse stroške odstranitve ovir ali drugih posledic prepovedanih ravnanj ali zavarovanja ovir ali nevarnih mest na cesti mora poravnati povzročitelj ovire ali nevarnega mesta na cesti. Če povzročitelj ni znan, gredo stroški v breme rednega vzdrževanja ceste.

(6) Na prometnih površinah počivališč zunaj vozišča javne ceste, ki so namenjene kratkemu postanku udeležencev cestnega prometa, je dovoljeno parkirati tovorna vozila najdlje za dvojni čas predpisanega počitka voznika ali za čas prepovedi prometa. Voznik mora na notranji strani vetrobranskega stekla vidno označiti čas in datum začetka parkiranja. Parkiranje tovornega vozila brez nadzora voznika ali samo priklopnega vozila je na teh površinah prepovedano.

(7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim, četrtem ali šestim odstavkom tega člena.

(8) Z globo 4.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim, četrtem ali šestim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

(9) Z globo 2.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opusti ukrepe, predpisane v petem odstavku tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

6. člen **(uporaba nekategoriziranih cest)**

(1) Na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, je promet dovoljen le na način in pod pogoji, kot jih določijo lastniki ali od njih pooblaščenji upravljavci teh prometnih površin.

(2) Na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, mora biti promet urejen in označen v skladu s predpisi o javnih cestah.

(3) Nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, mora biti vzdrževana tako, da jo lahko, ob upoštevanju prometnih pravil in vremenskih pogojev za odvijanje prometa, varno uporabljajo vsi uporabniki cest, ki jim je namenjena.

(4) Določbi drugega in tretjega odstavka tega člena se ne uporabljata za gozdno cesto in nekategorizirano cesto, ki jo lastnik uporablja izključno za lastne potrebe. Dovoz na

tako cesto mora biti ostalim udeležencem v prometu prepovedan s predpisano prometno signalizacijo, lahko pa je preprečen z zapornico ali drugo fizično oviro.

(5) Gradnjo, vzdrževanje, označitev in uporabo gozdnih cest urejajo predpisi o gozdovih.

(6) Pri križanju in priključevanju nekategorizirane ceste na javno cesto velja nekategorizirana cesta za neprednostno. Priključek nekategorizirane ceste na javno cesto mora biti označen s predpisano prometno signalizacijo, razen ceste iz četrtega odstavka tega člena, dovozne poti do objekta ali zemljišča in kolovozne poti brez zgrajenega vozišča.

(7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek lastnik ali od lastnika pooblaščen izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ravna v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom tega člena.

(8) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek lastnik nekategorizirane ceste, ki ravna v nasprotju s četrnim odstavkom tega člena.

7. člen **(obveščanje o spremembi prometne ureditve na cesti)**

(1) O vsaki načrtovani spremembi prometne ureditve na javni cesti ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, mora upravljavec javne ceste oziroma lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, obvestiti policijo, pristojni inšpekcijski organ za ceste in v primeru poteka ceste skozi naselje tudi pristojno občinsko redarstvo najmanj pet dni pred spremembo.

(2) Z globo 1.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opusti obveščanje, predpisano v prejšnjem odstavku, njihova odgovorna oseba pa z globo 500 eurov.

II. SKUPNE DOLOČBE O GRADNJI, VZDRŽEVANJU, UPRAVLJANJU IN VARSTVU JAVNIH CEST

8. člen **(sestavni deli javne ceste)**

- (1) Javno cesto sestavljajo:
- cestni svet;
 - cestno telo;
 - cestišče;
 - brežine ceste;
 - cestni objekti;
 - prometna signalizacija in prometna oprema;
 - cestna razsvetljava;
 - cestni priključki do meje cestnega sveta;
 - naprave za odvodnjavanje ceste;
 - servisne prometne površine (počivališča, parkirišča in avtobusno obračališče ter podobno);
 - servisne površine z objekti in napravami za upravljanje in vzdrževanje cest ter nadzor prometa;

- funkcionalne površine za umestitev cestnih naprav, objektov in drugih ureditev, namenjenih varnosti, vodenju in nadzoru prometa, vozil ter voznikov, zaščiti ceste in cestnega telesa ter zemljišč in preprečevanju škodljivih emisij prometa.

(2) Upravljavlec ceste lahko na, nad, ob ali v vozišče ceste oziroma cestno telo vgrajuje in postavlja cestne naprave in druge ureditve, ki so namenjene varnosti, vodenju in nadzoru prometa, zaščiti ceste ter preprečevanju škodljivih emisij prometa.

9. člen **(gradnja in vzdrževanje javnih cest)**

- (1) Gradnja in vzdrževanje javnih cest je v javnem interesu.
- (2) Gradnja javne ceste obsega celovito izvedbo gradnje objekta, vključno z izvedbo povezanih prostorskih ureditev, potrebnih za njeno realizacijo.
- (3) Javne ceste se načrtujejo, projektirajo, gradijo in vzdržujejo na način in pod pogoji, kot jih določajo predpisi, ki urejajo ceste, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, prostorsko načrtovanje in gradnjo objektov, ter tiste tehnične smernice, katerih uporaba je obvezna.
- (4) Javne ceste se morajo načrtovati, projektirati, graditi in vzdrževati tako, da je zagotovljeno neovirano gibanje funkcionalno oviranih oseb.
- (5) Za učinkovito izvajanje zaščite in reševanja ob prometnih in drugih nesrečah morajo imeti javne ceste zagotovljene intervencijske dostope do vozišč. Intervencijske poti niso v uporabi za javni cestni promet. Pogoje za vzpostavitev in način vzpostavitve intervencijskih poti predpiše minister, pristojen za promet.
- (6) Če javne ceste ali njenega dela zaradi prostorskih, okoljevarstvenih, tehničnih ali ekonomskih razlogov, varstva kulturne dediščine, posebno težkih terenskih razmer ali drugih posebej utemeljenih razlogov ni mogoče načrtovati, projektirati ali graditi z elementi, ki v celoti ustrezajo njenemu prometnemu pomenu in vrstam prometa, ki jim je namenjena, se lahko načrtuje, projektira ali gradi s slabšimi elementi. Za vsa odstopanja mora biti v postopku načrtovanja in projektiranja izvedena primerjava z rešitvami, skladnimi s predpisi s področja projektiranja cest. Predlagane rešitve, ki odstopajo od predpisanih s predpisi, ki urejajo projektiranje javnih cest, morajo biti posebej utemeljene in jih odobri za državne ceste minister, pristojen za promet, za občinske ceste pa župan.
- (7) Minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve, predpiše pravila za:
- projektiranje cest,
 - projektiranje in gradnjo cestnih priključkov na javne ceste.
- (8) Minister, pristojen za promet, predpiše:
- pravila o prometni signalizaciji in prometni opreми na javnih cestah,
 - način označevanja in zavarovanja del na javni cesti in ovir v cestnem prometu,
 - pravila za projektiranje, gradnjo in vzdrževanje avtobusnih postajališč na javnih cestah,
 - način izvedbe in postavljanja naprav in ukrepov za umirjanje cestnega prometa.

10. člen **(tehnične specifikacije in tehnične smernice za javne ceste)**

(1) Pri projektiranju, gradnji in vzdrževanju javnih cest ter določanju prometne ureditve na javnih cestah se uporabljajo tehnične specifikacije in tehnične smernice v skladu s tem členom.

(2) Tehnične specifikacije in tehnične smernice iz prejšnjega odstavka pripravljajo tehnični odbori, ki jih minister, pristojen za promet, imenuje izmed strokovnjakov s področja, ki se ureja s tehnično specifikacijo oziroma tehnično smernico, za obdobje štirih let.

(3) Tehnične specifikacije ali tehnične smernice za projektiranje in vzdrževanje javnih cest ter določanje prometne ureditve na javnih cestah potrdi minister, pristojen za promet, v obliki priporočila.

(4) Tehnične specifikacije in tehnične smernice za gradnjo javnih cest potrdi minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostorske in gradbene zadeve, v obliki priporočila.

(5) Seznam potrjenih tehničnih specifikacij in tehničnih smernic iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, javnosti pa so celotna gradiva o tehničnih specifikacijah in tehničnih smernicah dosegljiva v obliki publikacij ter v elektronski obliki na spletni strani ministrstva, pristojnega za promet.

(6) Če minister, pristojen za promet, oceni, da je potrebna obvezna uporaba tehnične specifikacije ali tehnične smernice, jo izda kot predpis.

(7) Minister, pristojen za promet, predpiše postopke za izdajanje tehničnih specifikacij in tehničnih smernic.

11. člen **(koncesija za gradnjo javne ceste)**

(1) Za gradnjo javne ceste se lahko pravni ali fizični osebi podeli koncesija.

(2) Koncesija iz prejšnjega odstavka se podeli v skladu z zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

(3) Če je s koncesijsko pogodbo za gradnjo javne ceste določeno, da jo koncesionar določen čas po njeni izgradnji upravlja, se v tej pogodbi, poleg pravic in obveznosti v zvezi z upravljanjem, uredijo tudi pravice in obveznosti v zvezi z vzdrževanjem te ceste.

(4) Koncesionarju iz prejšnjega odstavka se lahko podeli javno pooblastilo za izdajo soglasij in dovoljenj iz 24., 25., 26., 27., 32., 65., 66., 67., 68., 69., 70. in 78. člena tega zakona.

12. člen **(pridobitev stvarnih pravic na nepremičninah za gradnjo javnih cest in ukrepov na njih)**

(1) Zaradi gradnje javne ceste se lahko v skladu z zakonom lastninska pravica na nepremičnini odvzame ali obremeni.

(2) Če je treba zaradi rekonstrukcije javne ceste, s katero se ne posega izven njenega varovalnega pasu, izvesti razlastitev ali obremenitev lastninske pravice na nepremičnini, pa za to rekonstrukcijo ni potrebna priprava prostorskega akta, se javna korist

za to razlastitev oziroma obremenitev lastninske pravice ugotovi s sklepom vlade oziroma občinskega sveta. Predlog za izdajo sklepa mora vsebovati dokazilo o skladnosti načrtovane rekonstrukcije s prostorskim aktom v območju rekonstrukcije ceste, grafičen prikaz lege rekonstrukcije ceste na zemljiščih, načrt parcelacije ter seznam parcel s površinami in utemeljitev javne koristi.

(3) Če bi bila izvedba ukrepov, ki so potrebni zaradi varstva pred hrupom in drugimi emisijami prometa, bolj učinkovita in ekonomična na sosednjih nepremičninah kot izvedba na cestnem svetu, se lahko na podlagi pravnega posla z lastnikom nepremičnine ustanovi stvarna služnost.

13. člen **(postopki za določitev in označitev meje ceste)**

(1) Meja ceste se določi na podlagi prostorskega akta države oziroma občine, na podlagi načrta parcelacije iz sklepa o ugotovitvi javne koristi (v nadaljnjem besedilu: parcelacijski akt) ali po zunanjem robu cestnega sveta.

(2) Meja ceste, ki poteka po delu meje parcele, se določi v postopkih urejanja mej.

(3) Meja ceste, ki ne poteka po delu meje parcele, se določi v postopkih spreminjanja mej.

(4) Postopki urejanja in postopki spreminjanja mej za določitev meje ceste ter postopki za označitev meje se izvedejo kot storitev v skladu z zakonom, ki ureja geodetsko dejavnost, zakonom, ki ureja evidentiranje nepremičnin, v skladu z določbami tega člena in 14. člena tega zakona.

(5) Postopki urejanja in spreminjanja mej za določitev meje ceste in postopki za označitev meje ceste ter evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru se izvedejo na podlagi zahteve upravljavca ceste ali lastnika parcele, v primeru gradnje nove ceste pa na zahtevo pravne ali fizične osebe, ki je investitor po zakonu, ki ureja graditev objektov (v nadaljnjem besedilu: investitor ceste). Zahtevi mora biti priložen elaborat določitve meje ceste.

(6) Stranke v postopkih urejanja mej in postopkih spreminjanja mej za določitev meje ceste so lastniki parcel in upravljavec oziroma investitor ceste.

(7) Lastniku parcel, ki je neznan ali katerega naslov je neznan ali je umrl in dediči niso znani, se v postopku za določitev meje ceste in v postopku za evidentiranje sprememb določi začasni zastopnik ob smiselni uporabi zakona, ki ureja evidentiranje nepremičnin. Vloga za določitev in akt o določitvi začasnega zastopnika v postopku za določitev meje ceste sta takse prosta.

(8) Za označitev meje ceste ni potrebno soglasje lastnikov sosednjih parcel.

14. člen **(določitev meje ceste v postopkih spreminjanja mej)**

(1) Če se meja ceste določi v postopku spreminjanja mej, se določijo samo lomi meje ceste. Če se meja ceste začne ali konča na meji parcele, mora biti v tem delu meja parcele urejena.

(2) Meja ceste se evidentira v zemljiškem katastru kot več novih delov mej parcel, pri čemer se za evidentiranje teh delov uporabijo lomi ceste in obstoječe meje parcel iz zemljiškega katastra. Novi deli meja se evidentirajo kot urejeni deli v zemljiškem katastru. Označitev meje ceste v naravi se izvede na zahtevo upravljavca ali investitorja ceste.

(3) Če se meja ceste določi na podlagi parcelacijskega akta, se lahko ne glede na določbe tega zakona in zakona, ki ureja evidentiranje nepremičnin, parcelacija izvede kot določitev parcelnih števil (v nadaljnjem besedilu: parcelacija v pisarni), pri čemer se potek meje ceste določi na podlagi podatkov iz parcelacijskega akta. Stranke v postopku parcelacije v pisarni je treba predhodno seznaniti s potekom meje ceste v naravi, ni pa jih treba zaslišati in seznaniti z dejstvi pred izdajo odločbe o evidentiranju parcelacije v pisarni. Odločba o evidentiranju parcelacije v pisarni se izda na podlagi skrajšanega ugotovitvenega postopka. Pritožba zoper odločbo o parcelaciji v pisarni ne zadrži evidentiranja te parcelacije v zemljiškem katastru. V zemljiškem katastru se novi deli meje parcel, ki predstavlja mejo ceste, ne evidentirajo kot urejeni deli meje parcel.

(4) Če se določa meja ceste obstoječi cesti, ki ni evidentirana v zemljiškem katastru, se jo določi po zunanjem robu cestnega sveta (v nadaljnjem besedilu: parcelacija na terenu). Mejo ceste določi upravljavac ceste na terenu ob upoštevanju kriterijev za določitev cestnega sveta. Na mejno obravnavo, ki se izvede v postopku parcelacije na terenu, mora geodetsko podjetje povabiti vse stranke postopka iz šestega odstavka prejšnjega člena vsaj osem dni pred njeno izvedbo. Za stranke, ki se postopka parcelacije na terenu niso udeležile, mora geodetsko podjetje dokazati, da so bile pravilno vabljenе. Dokazilo mora biti izkazano v elaboratu parcelacije. Nenavzočnost pravilno vabljenih strank ali njihovo nestrinjanje z določitvijo meje ceste po zunanjem robu cestnega sveta ne zadrži izdaje odločbe o evidentiranju parcelacije v zemljiškem katastru. Strank ni treba zaslišati in jih seznaniti z dejstvi pred izdajo odločbe o evidentiranju parcelacije na terenu. Odločba o evidentiranju parcelacije na terenu se izda na podlagi skrajšanega ugotovitvenega postopka.

15. člen

(stanje javnih cest ter prometne signalizacije in prometne opreme)

(1) Javne ceste morajo biti vzdrževane tako, da jih lahko ob upoštevanju prometnih pravil in vremenskih pogojev za odvijanje prometa varno uporabljajo vsi uporabniki cest, ki so jim namenjene.

(2) Prometna signalizacija in prometna oprema javnih cest mora biti postavljena in označena skladno s predpisi, ki urejajo ceste, in tako, da je dobro vidna. Biti mora redno vzdrževana in ob vsakem uničenju, poškodovanju ali odstranitvi zamenjana, nadomeščena ali ponovno označena.

(3) Z globo 1.000 eurov se za prekršek kaznuje izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja pa z globo 500 eurov.

16. člen

(redno vzdrževanje javnih cest)

(1) Redno vzdrževanje javnih cest je obvezna gospodarska javna služba, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah (v nadaljnjem besedilu: redno vzdrževanje javnih cest).

(2) Minister, pristojen za promet, predpiše vrsto in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah ter nivo rednega vzdrževanja javnih cest.

(3) Način izvajanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja državnih cest določi vlada, občinskih cest pa občina.

17. člen (nujna vzdrževalna dela ob stavki)

(1) Izvajalec rednega vzdrževanja javnih cest mora ob stavki svojih delavcev zagotoviti najmanj:

- nadzor nad prevoznostjo in usposobljenostjo cest za varen promet z rednimi pregledi cest v obsegu in pogostnosti, ki sta določena za posamezno kategorijo ceste;
- zavarovanje nevarnih mest na cesti, če ugotovljenih pomanjkljivosti, ki ogrožajo promet na njej, izvajalec pregleda ne more takoj odpraviti;
- izvedbo ukrepov za zavarovanje ceste, katerih opustitev bi lahko povzročila poškodbe ceste ali ogrozila življenje ljudi in živali ter povzročila veliko gospodarsko škodo;
- pripravljenost za ukrepanje ob grozeči naravni nesreči, vzpostavljanje prometne signalizacije ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč na javnih cestah;
- prevoznost cest v zimskem času najmanj v obsegu, ki omogoča odvijanje prometa ob uporabi zimske opreme;
- zagotavljati tekoče podatke o stanju in prevoznosti cest.

(2) Z globo 1.000 evrov se kaznuje izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja pa z globo 500 evrov.

18. člen (investicijska vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist)

(1) Investicijska vzdrževalna dela so tista dela na javnih cestah, s katerimi se ne spremeni zmogljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge infrastrukture v območju javne ceste, s katero se ne sme posegati izven območja cestnega sveta; vsebuje tudi izvedbo izboljšav v območju cestnega sveta, ki so povezane z varnostjo javne ceste.

(2) Po izvedbi investicijskih vzdrževalnih del iz prejšnjega odstavka mora izvajalec del najkasneje v roku 30 dni po končanju del podati upravljavcu ceste pisno izjavo o dokončanju del. Po prejemu pisne izjave o dokončanju del ali po poteku roka iz prejšnjega stavka upravljavec ceste z izvajalcem del in odgovornim nadzornikom del opravi pregled izvedenih del. Investicijska vzdrževalna dela se zaključijo s sklepom upravljavca.

(3) Vzdrževalna dela v javno korist so izvedba rekonstrukcije javne ceste, s katero se spremeni zmogljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge infrastrukture v območju javne ceste, s katero se ne sme posegati izven območja ceste; vsebuje tudi izvedbo izboljšav, ki so povezane z varnostjo javne ceste.

(4) Ob delih iz prejšnjega odstavka se lahko zgradijo tudi nezahtevni pomožni infrastrukturni in drugi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste (oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje in podobno), ter objekti gospodarske javne infrastrukture, ki jih je v območju ceste treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije javne ceste.

(5) Kot vzdrževalna dela v javno korist se lahko izven območja ceste izvajajo ukrepi, namenjeni varovanju ceste pred padajočim kamenjem in drevjem (lovilne mreže, zaščitne mreže in palisadne stene), če je predhodno pridobljena stvarna služnost.

(6) Za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist se investicijska dokumentacija ne izdeluje, razen dokumenta o identifikaciji investicijskega projekta in poročila o izvajanju investicije.

(7) Investicijska vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist, ki se izvajajo zaradi odprave posledic prometnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov ali med njihovo odpravo, se izvajajo na podlagi projektne dokumentacije, izdelane po nastanku prometne in druge nesreče oziroma izrednega dogodka, če to ne ovira odpravljanja škodljivih posledic.

(8) Če se rekonstrukcijska dela, ki se štejejo kot vzdrževalna dela v javno korist, izvajajo pod prometom, mora načrt organizacije gradbišča obsegati tudi elaborat zapore ceste, ki vsebuje prikaz načina in poteka začasnih cest ter posebne pogoje njihove uporabe. Če se za začasno cesto uporabi dokončana posamezna faza rekonstruirane ceste, ter v primeru, ko je rekonstrukcija končana in še ni izdano dovoljenje iz devetega odstavka tega člena, lahko izvajalec rednega vzdrževanja ceste konča zaporo prometa in pod posebnimi pogoji dovoli začasno uporabo ceste, če je odgovorni nadzornik izvedenih del predhodno podal pisno izjavo, da so dela opravljena skladno s tehničnimi zahtevami in je zagotovljena varnost ceste.

(9) Po izvedbi vzdrževalnih del v javno korist mora izvajalec del najkasneje v roku 30 dni po končanju del podati upravljavcu ceste pisno izjavo o dokončanju del, na podlagi katere upravljavec ceste poda ministru, pristojnemu za promet, zahtevo za pregled izvedenih del. Če izvajalec del pisne izjave o dokončanju del ne poda v roku iz prejšnjega stavka, mora upravljavec ceste v roku petih dni podati ministru, pristojnemu za promet, zahtevo za pregled izvedenih del.

(10) Po opravljenem pregledu izda minister, pristojen za promet, za državne ceste oziroma župan za občinske ceste odločbo, s katero odredi odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti ali izda dovoljenje za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v neomejeno uporabo, če ni pomanjkljivosti, oziroma v začasno omejeno uporabo, do odprave pomanjkljivosti.

(11) Za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist minister, pristojen za promet, predpiše način in postopek odobritve projektne dokumentacije, vrsto in način izvedbe, način in postopek nadzora nad izvedbo, način in postopek pregleda, način in postopke prevzema.

19. člen

(obveznosti lastnikov nepremičnin ob javni cesti)

(1) Lastniki zemljišč ob javni cesti morajo dopustiti vse posege, ki so nujno potrebni za nemoteno uporabo javne ceste, zlasti:

- dostop do cestnih objektov zaradi njihovega vzdrževanja;
- gradnjo objektov in naprav za odvodnjavanje cestišča in cestnega telesa;
- postavitve prometne signalizacije in prometne opreme;
- izvedbo ukrepov in postavitve začasnih ali stalnih naprav za zaščito ceste in prometa na njej pred snežnimi plazovi, zameti, hrupom, slepilnimi učinki in drugimi škodljivimi vplivi;
- odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda, če navedeni posegi, gradnja in postavitve objektov in naprav ni mogoča v okviru cestnega sveta.

(2) Za izvedbo ukrepov iz prejšnjega odstavka se lahko lastninska pravica na nepremičnini začasno ali trajno obremeni s služnostjo v javno korist.

(3) V primeru ustanovitve služnosti v javno korist lastniku služeče nepremičnine pripada odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

(4) Z globo 500 eurov se kaznuje lastnik zemljišča, ki ne dopusti posegov, določenih v prvem odstavku tega člena.

20. člen **(prometna signalizacija in prometna oprema)**

(1) Javne ceste in nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet, morajo biti opremljene s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo, ki udeležence cestnega prometa opozarja na nevarnost na cesti ali delu ceste, jim naznanja omejitve, prepovedi in obveznosti, jim daje potrebna obvestila za varen in neoviran promet ter jih vodi v promet.

(2) Prometna signalizacija in prometna oprema morata ustrezati odrejeni prometni ureditvi in prometno tehničnim ter prometno varnostnim razmeram na cesti oziroma delu ceste.

(3) Prometna signalizacija in prometna oprema morata biti postavljeni tako, da omogočata v primeru prometnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov pravočasno obveščanje in preusmerjanje udeležencev cestnega prometa na drugo državno, občinsko ali nekategorizirano cesto, ki se uporablja za javni cestni promet.

(4) Prehodi za pešce na cestah morajo biti ponoči ustrezno osvetljeni in, razen na križiščih, označeni s predpisanimi prometnimi znaki. Na prehodih za pešce na cestah z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v eno smer mora biti promet urejen s semaforji.

(5) S prometno signalizacijo in prometno opremo morajo biti označene tudi nevarnosti, zlasti tiste, ki nastanejo zaradi onesposobitve ceste ali okvare vozila, ter začasne obveznosti, omejitve ali prepovedi v prometu. Namestitvev in uporaba prometne opreme na javni cesti je dopustna tudi za prisilno ustavljanje vozil, s katero se prepreči nadaljnja vožnja in voznika prisili k ustavitvi vozila, v primerih, ko je utemeljeno pričakovati, da bi z nadaljevanjem vožnje ogrožal druge udeležence cestnega prometa.

(6) Prometno signalizacijo in prometno opremo iz prejšnjega odstavka je treba odstraniti, ko preneha vzrok, zaradi katerega sta bili postavljeni, oziroma ju prekrito za čas, ko nista potrebni.

(7) Prometno signalizacijo in prometno opremo v okviru del rednega vzdrževanja postavlja in odstranjuje izvajalec rednega vzdrževanja ceste. Ne glede na prejšnji stavek lahko na odsekih cest, na katerih se izvajajo investicijska vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist, prometno signalizacijo in prometno opremo postavlja in odstranjuje izvajalec teh del.

(8) Pri postavljanju prometne signalizacije velja med upravljavci javnih cest medsebojna vzajemnost, kjer lahko upravljavec ene ceste, v primeru zapore in omejitve uporabe te ceste ali označitve spremembe prometne ureditve na njej, postavlja prometno signalizacijo na cesti drugega upravljavca. O postavitvi te prometne signalizacije mora obvestiti upravljavca te ceste najmanj tri dni pred postavitvijo.

(9) Ne glede na določbo sedmega odstavka tega člena smejo prometno signalizacijo in prometno opremo za kratkotrajno ustavitev prometa pri opravljanju izrednega prevoza, pod pogoji dovoljenja za izredni prevoz, postaviti in odstraniti izvajalci izrednega prevoza.

(10) Ne glede na določbo sedmega odstavka tega člena smejo prometno signalizacijo in prometno opremo za začasno označitev kraja nadzora postaviti in odstraniti tudi delavci organov, pristojnih za nadzor predpisov, s katerimi so določeni prekrški in v skladu s svojimi pooblastili opravljajo nadzor v prometu.

(11) Izvajalci izrednega prevoza in delavci organov iz prejšnjega odstavka s postavitvijo oziroma odstranitvijo prometne signalizacije in prometne opreme prevzemajo odgovornost za pravilnost njihove postavitve oziroma odstranitve.

(12) Ne glede na določbo sedmega odstavka tega člena smejo prometno signalizacijo in prometno opremo za označitev kraja, na katerem se opravlja nadzor prometa, za označitev in zavarovanje kraja prometne in druge nesreče ter za prikazovanje drugih nujnih obvestil udeležencem prometa postaviti in odstraniti policisti, za označitev in zavarovanje kraja prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka na oziroma ob javni cesti pa tudi gasilci.

(13) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, izvajalec izrednega prevoza in izvajalec investicijskih vzdrževalnih del ter vzdrževalnih del v javno korist, če ravnajo v nasprotju določbo šestega odstavka tega člena, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja, izvajalca izrednega prevoza in izvajalca investicijskih vzdrževalnih del ter vzdrževalnih del v javno korist pa z globo 500 eurov.

21. člen **(naprave in ukrepi za umirjanje prometa)**

(1) Naprave za umirjanje prometa so fizične, svetlobne ali druge naprave in ovire, s katerimi se udeležencem v cestnem prometu fizično onemogoči vožnja s hitrostjo, višjo od predpisane s prometnim pravilom ali odrejene s prometnim znakom, ali se jih opozori na omejitve hitrosti na nevarnem odseku ceste.

(2) Ukrepi za umirjanje prometa so tehnične rešitve na cestnem omrežju in na vozišču ter oblikovanje prometnih površin.

(3) Naprave in ukrepe za umirjanje prometa je dovoljeno izvesti le na delih cest skozi naselja, kjer z rešitvami in ukrepi v skladu s predpisi o projektiranju cest ni mogoče zagotoviti zelene hitrosti vozil.

(4) Ovire iz prvega in drugega odstavka tega člena morajo biti označene s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo.

(5) Ne glede na razloge iz tretjega odstavka tega člena je obvezna postavitve naprav oziroma izvedba ukrepov za umirjanje prometa pred vzgojno varstvenimi in izobraževalnimi ustanovami ter drugimi objekti, ob katerih je zaradi specifične populacijske strukture udeležencev zahtevano zmanjšanje dovoljene hitrosti v naselju.

22. člen **(nivojski prehodi čez železniško progo)**

Križanja cest in železniških prog morajo biti omejena na najnujnejši obseg, in sicer tako, da se dvoje ali več cest usmeri na skupno križanje z železniško progo. Način križanja cest in železniških prog ter razmejitev stroškov njihove gradnje, rekonstrukcije ali vzdrževanja, ki bremenijo cesto ali železniško progo, se uredijo skladno s predpisi o varnosti v železniškem prometu.

23. člen **(varovalni gozdovi in hudourniki ob javni cesti)**

(1) Upravljavec javne ceste lahko ministrstvu, pristojnemu za gozdarstvo, poda predlog, da se gozd vzdolž državne ceste ali v njeni bližini, ki je pomemben zaradi njenega varovanja pred drsenjem zemljišča, bočnega vetra, snežnimi plazovi in podobnega, razglasi za varovalni gozd v skladu s predpisi o gozdovih.

(2) Pravne ali fizične osebe, ki v območju ceste pogozdujejo ali urejajo hudournike ter deroče reke, morajo pred začetkom del obvestiti o vrsti in obsegu del upravljavca javne ceste in prilagoditi vrsto in obseg del tako, da se zavaruje cesta.

(3) Upravljavec javne ceste krije del stroškov za pogozditev goljav ter za ureditev hudournikov in deročih rek glede na pomen, ki ga imajo takšna dela za varstvo javne ceste.

(4) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(5) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

24. člen **(gradnja žičniških naprav čez javne ceste)**

(1) Javna cesta, ki jo prečka žičniška naprava, mora biti zavarovana z ustrezno lovilno napravo. Stroške postavitve in vzdrževanja lovilne naprave krije investitor oziroma upravljavec žičniške naprave.

(2) Za gradnjo žičniških naprav nad javnimi cestami ali ob njih mora investitor dobiti soglasje upravljavca javne ceste.

(3) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

25. člen **(izkoriščanje mineralnih surovin ob javni cesti)**

(1) Pridobivalni prostori mineralnih surovin so lahko le v takšni oddaljenosti od javne ceste, da to ne vpliva na stabilnost cestnih objektov, cestnega telesa, na vzdrževanje ceste in na varnost prometa.

(2) Če območje pridobivalnega prostora sega v varovalni pas javne ceste ali so na podlagi študij, ki so podlaga za pripravo prostorskega akta, dokazani vplivi pridobivalnega prostora mineralnih surovin na javno cesto, mora investitor oziroma nosilec rudarske ali vodne pravice pridobiti soglasje upravljavca javne ceste.

(3) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(4) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

26. člen **(omejitve izvajanja del zunaj varovalnega pasu javne ceste)**

(1) Za izvajanje del zunaj varovalnega pasu javne ceste, ki bi lahko povzročila nestabilnost cestnega telesa, mora investitor pridobiti soglasje upravljavca javne ceste.

(2) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(3) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

27. člen **(izvajanje del v območju javne ceste)**

(1) Za podiranje dreves, spravilo lesa, izkope, prekope, podkope, vrtanja in opravljanje drugih del na zemljiščih ali na objektih v območju javne ceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja, je treba pridobiti soglasje upravljavca javne ceste, s katerim se določijo pogoji za opravljanje teh del.

(2) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki brez soglasja upravljavca javne ceste opravlja dela, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja.

(3) Z globo 6.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 2.000 eurov.

28. člen **(razmejitev obveznosti med upravljavci javnih cest in upravljavci vodotokov)**

(1) Stroške gradnje ali rekonstrukcije objektov in naprav za ohranjanje vodnega režima vodotoka, ki so potrebni zaradi prečkanja javne ceste z vodotokom ali poteka ob njem, krije investitor ceste.

(2) Vzdrževanje zavarovanja podporne konstrukcije premostitvenega objekta je sestavni del vzdrževanja javne ceste.

(3) Vzdrževanje objektov in naprav, ki služijo vodotoku, ter obrežnih zavarovanj in zavarovanj struge vodotoka so sestavni del vzdrževanja vodotoka.

(4) Če vodotok poteka v območju ceste, se stroški vzdrževanja ceste razdelijo sorazmerno med upravljavca ceste in upravljavca vodotoka.

(5) Minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, predpiše metodologijo za določitev sorazmernih deležev, potrebnih ukrepov in delitev stroškov.

29. člen

(razmejitev obveznosti med različnimi investitorji gospodarske javne infrastrukture)

(1) Investitor občinske ceste ali objekta oziroma naprave druge gospodarske javne infrastrukture, ki se gradi ali obnavlja v okviru projekta gradnje ali rekonstrukcije državne ceste, v celoti zagotovi financiranje takšne gradnje ali obnove, če zakon ne določa drugače.

(2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi v primeru, ko se v okviru projekta gradnje ali rekonstrukcije avtoceste ali hitre ceste, katere investitor je koncesionar iz 11. ali posebna gospodarska družba iz 46. člena tega zakona, gradi ali obnavlja druga državna cesta.

(3) Infrastrukturo, ki se v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena gradi v okviru projekta gradnje ali rekonstrukcije državne ceste, mora upravljavec, določen v pogodbi iz četrtega odstavka tega člena, po njeni končani izgradnji prevzeti v upravljanje in vzdrževanje. Če je ne prevzame v upravljanje oziroma vzdrževanje, mora povrniti vse stroške in vso škodo, povezano s to infrastrukturo, ki nastane investitorju ceste, od katerega bi infrastrukturo moral prevzeti.

(4) Razmejitev obveznosti med investitorji iz prvega in drugega odstavka tega člena ter upravljavci se podrobneje uredi s pogodbo.

(5) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se ne uporabljajo, če je gradnja ali obnova gospodarske javne infrastrukture nujna posledica gradnje ali rekonstrukcije državne ceste (npr. odprava škode, nastale na infrastrukturi zaradi gradnje ali rekonstrukcije državne ceste, prestavitev infrastrukture zaradi gradnje državne ceste, ipd.).

30. člen

(največje dovoljene osne obremenitve vozil na javnih cestah)

(1) Na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati največjih dovoljenih osnih obremenitev, predpisanih za posamezne vrste vozil ali skupine vozil.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati omejenih osnih obremenitev, odrejenih s prometnim znakom.

(3) Voznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, oseba, ki naloži tovor, in naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznujejo za prekršek z globo:

- 200 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 300 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 600 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 20 do vključno 30 odstotkov;

- 900 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 30 odstotkov.

(4) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če osna obremenitev presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno osno obremenitev nad 30 odstotkov.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo 500 eurov.

(6) Na javnih cestah je prepovedan promet vozil, katerih osne obremenitve presegajo dovoljene osne obremenitve po določilih proizvajalca vozila.

(7) Voznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prejšnjim odstavkom, se kaznuje za prekršek z globo 400 eurov.

(8) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s šestim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če osna obremenitev presega dovoljeno osno obremenitev po določilih proizvajalca vozila nad 30 odstotkov.

(9) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s šestim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo 500 eurov.

31. člen

(največje dovoljene skupne in največje dovoljene mase vozil na javnih cestah)

(1) Na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati največjih dovoljenih skupnih mas, predpisanih za posamezne vrste vozil ali skupine vozil.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka na javnih cestah vozila ali skupine vozil, sama ali skupaj s tovorom, ne smejo presegati omejenih skupnih mas, odrejenih s prometnim znakom.

(3) Voznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, oseba, ki naloži tovor, in naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 200 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 300 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma omejeno skupno maso nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 30 odstotkov.

(4) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso od 3 do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če skupna masa presega največjo dovoljeno oziroma s prometnim znakom omejeno skupno maso nad 30 odstotkov.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju s prvim oziroma drugim odstavkom tega člena se kaznuje za prekršek z globo z globo 500 eurov.

(6) Na javnih cestah je prepovedan promet vozil, katerih skupna masa presega največjo dovoljeno maso po določenih proizvajalca vozila.

(7) Voznik, ki opravlja prevoz v nasprotju s prejšnjim odstavkom, se kaznuje za prekršek z globo 400 eurov.

(8) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s šestim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če največja dovoljena masa presega največjo dovoljeno maso po določenih proizvajalca vozila do vključno 10 odstotkov;
- 900 eurov, če največja dovoljena masa presega največjo dovoljeno maso po določenih proizvajalca vozila nad 10 do vključno 20 odstotkov;
- 1.800 eurov, če največja dovoljena masa presega največjo dovoljeno maso po določenih proizvajalca vozila nad 20 do vključno 30 odstotkov;
- 3.000 eurov, če največja dovoljena masa presega največjo dovoljeno maso po določenih proizvajalca vozila nad 30 odstotkov.

(9) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja prevoz v nasprotju s šestim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek z globo 500 eurov.

(izredni prevoz po javni cesti)

(1) Izredni prevoz je prevoz z vozilom ali skupino vozil, ki samo ali skupaj z nedeljivim tovorom presega s predpisi dovoljeno skupno maso, osne obremenitve ali mere (širina, dolžina, višina). Izredni prevoz je tudi prevoz, pri katerem je vozilo samo ali skupaj s tovorom v mejah s predpisom dovoljene skupne mase, osnih obremenitev ali mer, vendar pa presega omejitve katerega koli od teh elementov, ki je odrejena na cesti ali njenem delu.

(2) Izredni prevoz se lahko opravi na podlagi dovoljenja za izredni prevoz, ki se izda, če izdajatelj dovoljenja za izredni prevoz ugotovi, da vozila ali tovora od izvora do cilja ni mogoče prepeljati po železnici ali z drugimi prometnimi sredstvi ali če predlagatelj izrednega prevoza dokaže, da bi prevoz s temi prometnimi sredstvi povzročil večje skupne stroške prevoza v primerjavi s stroški dodatnih ukrepov za usposobitev prevozne poti za prevoz po cesti.

(3) Vozilo s tovorom ali vozilo samo sme presegati s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene osne obremenitve, skupne mase ali mere le v obsegu in pod pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz po javni cesti.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je izredni prevoz po javni cesti dovoljen brez dovoljenja za izredni prevoz, ki se mora opraviti zaradi intervencije ob prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih, zaradi obrambnih potreb, pri vleki pokvarjenega ali poškodovanega avtobusa ali tovornega vozila, ustavljenega na vozišču, vendar le do najbližjega kraja, kjer se lahko to vozilo izloči iz prometa, ter za vozila pri zimskem vzdrževanju cest.

(5) Dovoljenje za izredni prevoz, ki poteka samo po državnih oziroma po državnih in občinskih cestah izda Direkcija Republike Slovenije za ceste (v nadaljnjem besedilu: direkcija). V primeru poteka izrednega prevoza tudi po občinski cesti mora biti pridobljeno predhodno soglasje njenega upravljavca. Upravljavec občinske ceste mora soglasje izdati v roku treh dni od prejetja vloge in ga po elektronski poti posredovati direkciji, sicer se šteje, da je soglasje dano.

(6) Dovoljenje za izredni prevoz, ki poteka samo po občinskih cestah, izda upravljavec občinske ceste, če občina z odlokom ne določi drugače.

(7) V dovoljenju za izredni prevoz se lahko na predlog imetnika dovoljenja za izredni prevoz pred prenehanjem veljavnosti dovoljenja spremenijo podatki o vozilih za izredni prevoz, tovoru, prevoznih poti ali o roku veljavnosti, če je sprememba upravičena in je izredni prevoz pod spremenjenimi pogoji izvedljiv.

(8) O izdaji dovoljenja za izredni prevoz mora izdajatelj obvestiti pristojno policijsko upravo in upravljavce cest, po katerih bo izredni prevoz potekal, občinsko redarstvo, če bo izredni prevoz potekal tudi po občinskih cestah, in prometno-informacijski center.

(9) Višina povračil za izredne prevoze je odvisna od škodnih vplivov izrednih prevozov na javno cestno infrastrukturo in jih predpiše vlada.

(10) Za izredni prevoz, ki poteka tudi po občinskih cestah in cestah, ki jih upravlja koncesionar iz 11. ali 57. člena oziroma gospodarska družba iz 46. člena tega zakona, in za katerega dovoljenja za izredni prevoz izdaja direkcija, so upravljavci teh cest upravičeni do sorazmernega deleža povračila za izredni prevoz.

(11) Izredni prevoz brez dovoljenja za izredni prevoz je prepovedan.

(12) Evidenco izdanih dovoljenj za izredne prevoze vodijo izdajatelji dovoljenj.

(13) Minister, pristojen za promet, podrobneje predpiše pogoje za izdajo dovoljenj za izredne prevoze po javnih cestah ter način in pogoje izvajanja izrednih prevozov po javnih cestah.

(14) Usposobljenost tranzitnih smeri za prevzem izrednih prevozov zagotavljajo izvajalci rednega vzdrževanja cest v okviru izvajanja javne službe.

(15) Voznik, ki opravlja izredni prevoz v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz, oseba, ki naloži tovor v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz, oziroma naročnik prevoza, ki zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz, se kaznuje za prekršek z globo:

- 200 eurov, če skupna masa presega do vključno 10 odstotkov s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene skupne mase, ali širina presega od 2,6 metra do vključno 3 metre ali dolžina presega do vključno 25 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine, ali če osna obremenitev presega do vključno 10 odstotkov največje s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene osne obremenitve na javni cesti;
- 300 eurov, če je skupna masa prekoračena nad 10 odstotkov s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene skupne mase in ne več kot 60 ton, ali širina nad 3 metre in ne več kot 3,5 metrov ali višina nad 4,2 metra in ne več kot 4,5 metrov ali dolžina nad 25 odstotkov in je ne več kot za 40 odstotkov večja od največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine, ali je osna obremenitev za več kot 10 odstotkov in ne več kot 20 odstotkov nad največjo s predpisom dovoljeno ali s prometnim znakom omejeno osno obremenitvijo na javni cesti;
- 600 eurov, če skupna masa ali mere ali osna obremenitev presega najvišje vrednosti iz prejšnje alineje, ali če se prevažata deljiv tovor kot izredni prevoz.

(16) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja izredni prevoz v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz se kaznuje za prekršek z globo:

- 600 eurov, če skupna masa presega do vključno 10 odstotkov s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene skupne mase, ali širina presega od 2,6 metra do vključno 3 metre ali dolžina presega do vključno 25 odstotkov največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine, ali če osna obremenitev presega do vključno 10 odstotkov največje s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene osne obremenitve na javni cesti;
- 900 eurov, če je skupna masa prekoračena nad 10 odstotkov s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejene skupne mase in ne več kot 60 ton, ali širina nad 3 metre in ne več kot 3,5 metre ali višina nad 4,2 metra in ne več kot 4,5 metrov ali dolžina nad 25 odstotkov in je ne več kot za 40 odstotkov večja od največje s predpisi dovoljene ali s prometnim znakom omejene dolžine, ali je osna obremenitev za več kot 10 odstotkov in ne več kot 20 odstotkov na največjo s predpisom dovoljene ali s prometnim znakom omejeno osno obremenitvijo na javni cesti;
- 1.800 eurov, če skupna masa ali mere ali osna obremenitev presega najvišje vrednosti iz prejšnje alineje, ali če se prevažata deljiv tovor kot izredni prevoz.

(17) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja izredni prevoz v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz, ki naloži tovor, oziroma kot naročnik prevoza zahteva, da se prevoz opravlja v nasprotju z dovoljenjem za izredni prevoz se kaznuje za prekršek z globo 500 eurov.

(18) Voznik, ki opravlja izredni prevoz brez dovoljenja za izredni prevoz se kaznuje za prekršek z globo 1.000 eurov.

(19) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki opravlja izredni prevoz brez dovoljenja za izredni prevoz, se kaznuje za prekršek z globo 3.000 eurov, njihova odgovorna oseba pa z globo 1.000 eurov.

(20) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ne zagotovi usposobljenosti tranzitne smeri za izredne prevoze, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja pa z globo 500 eurov.

33. člen **(upravno nadzorstvo nad izvajanjem izrednega prevoza)**

(1) Izredni prevoz je dovoljen le pod pogoji, navedenimi v dovoljenju za izredni prevoz.

(2) Nadzor nad z dovoljenjem za izredni prevoz dovoljenimi osnimi obremenitvami, skupnimi masami in merami vozil ter ustreznostjo vozil, spremstva in opreme za izvedbo izrednega prevoza ter označitvijo izrednega prevoza na javnih cestah, je sestavni del rednega vzdrževanja javnih cest. Skladnost izrednega prevoza s pogoji iz dovoljenja za izredni prevoz izvaja izdajatelj dovoljenja za izredni prevoz pred začetkom izrednega prevoza.

(3) Če pri pregledu izrednega prevoza pred začetkom izvajanja izredni prevoz ne izpolnjuje zahtev iz izdanega dovoljenja za izredni prevoz, se izvedba izrednega prevoza prepove do uskladitve z dovoljenjem.

(4) Izvajalec izrednega prevoza mora v primeru neizpolnjevanja zahtev iz izdanega dovoljenja za izredni prevoz plačati stroške pregleda izrednega prevoza izdajatelju dovoljenja za izredni prevoz.

34. člen **(označitev vozil za izredne prevoze)**

(1) Vozila, s katerimi se opravlja izredni prevoz, morajo biti označena s posebnimi opozorilnimi svetilkami, ki oddajajo svetlobo rumene barve, in z ustreznim napisom na zadnji strani vozila. Vozila, ki spremljajo izredni prevoz, pa so glede na kategorijo spremljanja opremljena tudi s posebno signalno tablo.

(2) Vozilo, s katerim se opravlja izredni prevoz, mora biti na zadnji strani označeno z svetlobnim oziroma odsevnim napisom »izredni prevoz«, vozilo, s katerim se izvaja vzdrževanje cest v zimskih razmerah, pa z napisom »pluženje-posipanje«.

(3) Posebna signalna tabla na vozilih za spremstvo mora omogočati predvajanje prometne signalizacije, s katero se drugi udeleženci v prometu obveščajo o nevarnosti, obveznostih in prepovedih v zvezi z izrednim prevozom.

(4) Udeleženci v prometu morajo upoštevati in se ravnati po obvestilih, izraženih na posebni signalni tabli.

(5) Voznik, ki sreča, dohiti ali pripelje do vozil za izredni prevoz, opremljenih s posebnimi znaki iz tega člena, mora voziti posebno previdno, se pri srečevanju umakniti in po potrebi ustaviti vozilo.

(6) Obliko, pogoje in način uporabe posebnih svetlobnih znakov iz tega člena predpiše minister, pristojen za promet.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek voznik izrednega prevoza, ki ravna v nasprotju s tem členom.

(8) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s četrtem in petim odstavkom tega člena.

(9) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s tem členom, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

35. člen **(avtobusna postajališča)**

- (1) Avtobusna postajališča na avtocesti in hitri cesti niso dovoljena.
- (2) Avtobusna postajališča na glavnih in regionalnih cestah morajo biti izven vozišča.
- (3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko v primeru, da prostorske ali druge tehnične zahteve ne omogočajo gradnje avtobusnega postajališča izven vozišča, avtobusno postajališče vzpostavi na vozišču.
- (4) Za vzpostavitev avtobusnega postajališča na vozišču mora biti pridobljeno strokovno mnenje komisije.
- (5) Komisijo iz prejšnjega odstavka sestavljajo predstavnik upravljavca ceste, policije, inšpekcije za ceste, v primeru državne ceste pa tudi predstavnik občine. Za državne ceste imenuje komisijo minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, za občinske ceste pa jo imenuje župan.
- (6) Stroške gradnje avtobusnega postajališča krije njen predlagatelj. Vzpostavljeno avtobusno postajališče izven vozišča postane del javne ceste.
- (7) Za vzpostavitev avtobusnih postajališč na občinskih cestah in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, se smiselno uporabljajo določbe tega člena.

36. člen **(naležne ploskve na kolesih vozil)**

- (1) Vozila, ki vozijo po cestah, morajo imeti kolesa s takšnimi naležnimi ploskvami, da ne poškodujejo vozišča.
- (2) Motorna vozila z gosenicami smejo voziti po cestah samo, če imajo gosenice obložene s primernimi oblogami, ki ne poškodujejo vozišča.

(3) Z globo 500 eurov se kaznuje voznik, ki po cesti vozi vozilo s kolesi z naležnimi ploskvami, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče, ali motorno vozilo z gosenicami, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče.

37. člen

(izjeme pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet)

(1) V primeru omejitve uporabe javne ceste za posamezno vrsto vozil se lahko uporaba te ceste dovoli za lokalni promet.

(2) Lokalni promet iz prejšnjega odstavka na območju omejene uporabe javne ceste je promet motornih vozil, ki imajo na tem območju izhodišče ali cilj, promet motornih vozil, katerih vozniki, lastniki ali imetniki pravice uporabe imajo na tem območju stalno ali začasno prebivališče, promet motornih vozil, ki so v lasti oziroma v uporabi pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje prevozov, ki ima na tem območju sedež ali podružnico in urejeno parkirišče, ali avtošole, ki ima na tem območju sedež ali podružnico in urejeno parkirišče.

(3) Za lokalni promet se šteje tudi promet vozil za izvajanje rednega vzdrževanja ceste, vozil komunalnih služb, vprežnih vozil, koles, koles s pomožnim motorjem, koles z motorjem, lahkih štirikoles, traktorjev in motokultivatorjev ter promet motornih vozil, s katerimi se kandidati usposablajo za vožnjo motornih vozil ali opravljajo izpite za voznike motornih vozil.

(4) Z globo 300 eurov se kaznuje voznik, ki vozi v območju lokalnega prometa v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom tega člena.

(5) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s tem členom, njihova odgovorna oseba pa z globo 300 eurov.

38. člen

(prekomerna prometna obremenitev javne ceste s tovornimi vozili)

(1) Prekomerna prometna obremenitev javne ceste s tovornimi vozili je začasno ali trajno povečanje prometa tovornih vozil na določeni izvorno ciljni relaciji, ki poteka po odseku javne ceste in je posledica izvajanja večjih investicijskih projektov ali izkoriščanja in gospodarjenja z naravnimi surovinami.

(2) Pri prekomerni prometni obremenitvi javne ceste iz prejšnjega odstavka mora povzročitelj nositi sorazmeren del stroškov investicijskega vzdrževanja javne ceste, katerega vzrok je povečana obremenitev s tovornimi vozili in pri povprečnem obsegu in strukturi cestnega prometa ne bi bilo potrebno.

(3) Pričakovano povečanje prometne obremenitve javne ceste s tovornimi vozili ugotavlja upravljavec javne ceste:

- v postopku izdaje smernic in mnenja k prostorskemu aktu,
- v postopku izdaje dovoljenj za gradnjo, ki bo vir povečane prometne obremenitve javne ceste s tovornimi vozili, ali
- neposredno s štetjem, če je prometna obremenitev javne ceste že nastala, upravljavec pa s strani povzročitelja obremenitve predhodno ni bil seznanjen z gradnjo objekta ali drugim posegom.

(4) Prekomerna prometna obremenitev se lahko začne izvajati po sklenitvi pogodbe med upravljavcem javne ceste in investitorjem objekta oziroma nosilcem rudarske ali vodne pravice, s katero so opredeljene vse medsebojne obveznosti v zvezi z rekonstrukcijo javne ceste po prenehanju obremenitve, kakor tudi obveznosti v zvezi s povečanim rednim vzdrževanjem ceste v času trajanja povečane obremenitve.

(5) Minister, pristojen za promet, predpiše metodologijo za določitev potrebnih ukrepov in delitev stroškov zaradi prekomerne prometne obremenitve javnih cest s tovornimi vozili.

39. člen **(delitev in kategorizacija javnih cest)**

(1) Javne ceste so državne in občinske ceste.

(2) Državne ceste so v lasti Republike Slovenije, občinske ceste pa v lasti občin.

(3) Glede na pomen za promet in povezovalne funkcije v prostoru se državne ceste kategorizirajo na avtoceste, hitre ceste, glavne ceste I. in II. reda, regionalne ceste I., II. in III. reda ter državne kolesarske poti, občinske ceste pa na lokalne ceste, javne poti ter občinske kolesarske poti.

(4) Lokalne ceste se v naseljih lahko razvrščajo v več podkategorij, ki se določijo v predpisu iz petega odstavka tega člena.

(5) Merila za kategorizacijo javnih cest določi vlada.

(6) Glede na potek v prostoru se javne ceste delijo na ceste v naselju in ceste izven naselja.

(7) Javne ceste so lahko namenjene uporabi za vse ali samo za določene vrste prometa (ceste, rezervirane za motorna vozila, ceste, rezervirane za promet kolesarjev, ali ceste, namenjene za druge vrste prometa).

40. člen **(podatki o javnih cestah)**

(1) Za potrebe načrtovanja, spremljanja stanja, upravljanja, vzdrževanja in statistične namene se vodi evidenca o javnih cestah kot banka cestnih podatkov (v nadaljnjem besedilu: BCP), ki obsega opisne, numerične, grafične in druge podatke o javnih cestah in objektih na njih in predstavlja enotno zbirko podatkov.

(2) BCP vsebuje tehnične podatke o državnih oziroma občinskih cestah, podatke o objektih na državnih oziroma občinskih cestah ter podatke o državnih oziroma občinskih kolesarskih povezavah in poteh. Poleg tehničnih podatkov vsebuje BCP tudi podatke o prometnih obremenitvah in izdatkih za javne ceste. Podatki o javnih cestah in objektih na njih morajo biti izkazani tako, da je razvidna umestitev posameznih sestavnih delov ceste v prostoru.

(3) BCP vodi in vzdržuje za državne ceste direkcija, za občinske ceste pa občina. Za ceste, ki jih upravlja koncesionar iz 11. ali 57. člena oziroma gospodarska družba iz 46. člena tega zakona, zagotavlja podatke ta upravljavec. Direkcija, koncesionar iz 11. ali 57. člena oziroma gospodarska družba iz 46. člena tega zakona in občine pridobivajo podatke iz obstoječih uradnih zbirk, ki jih potrebujejo za BCP, brezplačno.

(4) Podatki iz drugega odstavka tega člena se zbirajo neposredno iz projektne dokumentacije izvedenih del, uradnih kartografskih gradiv, popisnih obrazcev, slikovnega gradiva, drugih zbirk ter posebnih meritev oziroma zajemom podatkov neposredno na terenu.

(5) Topografske podatke o javnih cestah in objektih na njih, kakor tudi vsako spremembo podatkov, mora posamezni zavezanec za vodenje in vzdrževanje podatkov posredovati organu, pristojnemu za geodetske zadeve, za potrebe vodenja zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture najpozneje v treh mesecih od nastanka sprememb.

(6) Minister, pristojen za promet, predpiše način označevanja javnih cest ter vodenja podatkov o javnih cestah in objektih na njih.

41. člen (omrežje kolesarskih povezav)

(1) Kolesarska povezava je niz prometnih površin, namenjenih javnemu prometu kolesarjev in drugih udeležencev pod pogoji, določenimi s pravili cestnega prometa, in predpisi, ki urejajo javne ceste, ter je označena s predpisano prometno signalizacijo.

(2) Kolesarska povezava je lahko izvedena kot kolesarska pot, kolesarska steza, kolesarski pas ali kot prometna površina, ki je namenjena tudi drugim udeležencem v prometu.

(3) Kadar kolesarska povezava poteka po kolesarski poti, je ta lahko samostojna javna cesta, ki je namenjena le prometu kolesarjev.

(4) Glede na povezovalni pomen v prostoru se kolesarske povezave delijo na daljinske, glavne, regionalne in lokalne kolesarske povezave.

(5) Kolesarske povezave se lahko med seboj deloma prekrivajo.

(6) Vzpostavitev in označitev ter vzdrževanje omrežja kolesarskih povezav je v javnem interesu.

(7) Minister, pristojen za promet, predpiše merila za razvrstitev kolesarskih povezav, pravila za označitev in evidentiranje ter minimalne pogoje za vzpostavitev in vzdrževanje kolesarskih povezav.

III. GRADNJA DRŽAVNIH CEST

42. člen (nacionalni program)

(1) Cilji in naloge strategije razvoja in vzdrževanja državnih cest se podrobneje določijo v nacionalnem programu razvoja in vzdrževanja državnih cest (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program).

(2) Z nacionalnim programom se določijo vrstni red prednostnih nalog vzdrževanja in razvoja državnih cest, viri sredstev za njihovo uresničitev ter dinamika in obseg uresničitve posameznih razvojnih nalog za obdobje najmanj štirih let. Določitev prednostnih nalog mora temeljiti na objektivnih prometnih, tehničnih, ekonomskih in okoljskih merilih.

(3) Nacionalni program pripravi ministrstvo, pristojno za promet, sprejme pa ga Državni zbor Republike Slovenije na predlog vlade.

43. člen **(kategorizacija državnih cest)**

(1) Državne ceste določi in kategorizira vlada. Hkrati s kategorizacijo državnih cest vlada določi, kateri vrsti prometa so namenjene.

(2) Novozgrajeni ali rekonstruirani del državne ceste, s katerim se nadomesti del te ceste, je iste kategorije kot državna cesta.

(3) Spremembe kategorizacije državnih cest ali nadomeščenih delov teh cest in prenose občinskih cest med državne ceste lahko predlagata minister, pristojen za promet, in župan. Spremembe in prenosi se opravijo po medsebojnem usklajevanju interesov obeh predlagateljev in ob upoštevanju meril za kategorizacijo javnih cest, vedno pa pred predajo nove ceste v promet.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko vlada javne ceste, ki se opustijo kot državne ceste, in nadomeščene dele državnih cest s sklepom prenese med občinske ceste zaradi novozgrajenih ali rekonstruiranih delov državne ceste.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka mora biti v primeru gradnje nove ali nadomestne ceste upravljavec ceste določen pred predajo ceste v promet ter predvidena kategorija ceste.

44. člen **(opustitev državne ceste)**

(1) Državna cesta ali njen del se lahko opusti, če se zgradi nova cesta ali del ceste, ki nadomesti prejšnjo.

(2) O opustitvi državne ceste ali njenega dela ter bodočem ravnanju s to nepremičnino v primerih, ko ni več namenjena prometu, odloči vlada.

45. člen **(določitev državnih kolesarskih povezav)**

(1) Državna kolesarska povezava lahko poteka v okviru javnih in nekategoriiranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, ali v okviru objektov vodne, železniške in energetske infrastrukture.

(2) Če državna kolesarska povezava poteka zunaj zemljišč javnega dobra, se pravice in obveznosti izvršujejo v obsegu, kot je potrebno za varno odvijanje kolesarskega prometa. Pravice in obveznosti se uredijo s posebno pogodbo med upravljavcem kolesarske povezave in lastnikom zemljišča, preko katerega povezava poteka.

(3) Državne kolesarske povezave predpiše minister, pristojen za promet.

46. člen **(posebna gospodarska družba za državne ceste)**

Za organiziranje in vodenje gradnje ter vzdrževanja določenih državnih cest in upravljanje teh cest se lahko ustanovi posebna gospodarska družba pod pogoji in na način, kot to določi poseben zakon.

47. člen **(sofinanciranje gradnje državne ceste)**

(1) Gradnjo prometnih površin, objektov in naprav iz prvega odstavka 62. člena tega zakona na, ob, pod ali nad voziščem državne ceste ter ureditev prehodov za pešce v naselju, ki so potrebne zaradi pretočnosti in varnosti državne ceste, financira oziroma sofinancira občina. Financiranje oziroma sofinanciranje teh prometnih površin, objektov in naprav se uredi s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in občina.

(2) Če je gradnja ali rekonstrukcija priključka na državno cesto pogojena tudi z rekonstrukcijo državne ceste, stroške rekonstrukcije državne ceste nosi investitor priključka. Financiranje rekonstrukcije in druge medsebojne obveznosti se uredijo s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in investitor priključka na državno cesto.

(3) Če narava proizvodne ali storitvene dejavnosti gospodarskega subjekta zahteva gradnjo ali rekonstrukcijo državne ceste z boljšimi elementi in v večjem obsegu, kot to zahtevata povprečen obseg in struktura prometa, gospodarska družba ali podjetnik posameznik financira ta dela v obsegu stroškov dodatno potrebnih del na državni cesti. Financiranje se uredi s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in zainteresirana gospodarska družba ali podjetnik posameznik.

(4) Če je gradnja določenih prometnih površin, objektov in naprav iz prvega odstavka tega člena nujna zaradi povečanja pretočnosti in varnosti prometa po državni cesti skozi naselje, lahko zagotovi za ta namen potrebna sredstva Republika Slovenija.

(5) Pogodbo iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena v imenu in za račun Republike Slovenije sklene minister, pristojen za promet.

48. člen **(sofinanciranje gradnje obvozne ceste)**

Sredstva za gradnjo obvozne ceste zagotavljata Republika Slovenija in občina. Sofinanciranje gradnje obvozne ceste ter obveznosti prevzema nadomeščenega dela državne ceste se uredijo s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in občina. Pogodbo v imenu in za račun Republike Slovenije sklene minister, pristojen za promet.

49. člen **(financiranje državnih kolesarskih povezav)**

Financiranje vzpostavitve državne kolesarske povezave, ki poteka po občinski cesti, se uredi s posebno pogodbo, ki jo skleneta Republika Slovenija in občina. Pogodbo v imenu in za račun Republike Slovenije sklene minister, pristojen za promet.

50. člen **(obveznost investitorja zaradi prestavitve državne ceste)**

(1) Če je treba obstoječo državno cesto prestaviti zaradi gradnje drugega objekta ali naprave, mora biti prestavljeni del ceste zgrajen z elementi, ki ustrezajo namenu ceste in

drugim zahtevam predpisov o cestah. Za poseg v cestno telo obstoječe državne ceste si mora investitor objekta ali naprave pridobiti soglasje direkcije. Stroške prestavitve državne ceste krije investitor objekta ali naprave.

(2) Investitor iz prejšnjega odstavka ni zavezanec za tisti del stroškov, nastalih zaradi pogojenih boljših elementov nadomeščenega dela državne ceste od elementov, določenih po prejšnjem odstavku.

51. člen

(obveznost usklajenega projektiranja in gradnje gospodarske javne infrastrukture)

(1) Če se hkrati z gradnjo ali rekonstrukcijo državne ceste v cestnem svetu predvideva tudi gradnja druge gospodarske javne infrastrukture, ki ne služi cesti ali njeni uporabi, mora projektna dokumentacija vsebovati tudi rešitve gospodarske javne infrastrukture.

(2) Za usklajenost projektiranja, gradnje ali rekonstrukcije objektov gospodarske javne infrastrukture iz prejšnjega odstavka je pristojna direkcija.

(3) Stroške projektiranja, gradnje ali rekonstrukcije objektov posamezne gospodarske javne infrastrukture iz prvega odstavka tega člena, krije njen upravljavec.

52. člen

(obveznost obveščanja o posegih v državno cesto)

(1) Direkcija mora v fazi načrtovanja gradnje ali rekonstrukcije državne ceste obvestiti upravljavce druge gospodarske javne infrastrukture v cestnem telesu ali ob njem najmanj 90 dni pred začetkom del, da ti lahko svoja dela uskladijo z gradnjo oziroma rekonstrukcijo ceste.

(2) Direkcija mora dati upravljavcu druge gospodarske javne infrastrukture iz prejšnjega odstavka na razpolago podatke, potrebne za uskladitev del.

(3) Določbe tega člena veljajo smiselno tudi za upravljavce gospodarske javne infrastrukture v cestnem telesu ali ob njem, kadar nameravajo graditi ali rekonstruirati svoje objekte in naprave v državni cesti.

53. člen

(dovoljenje za začasno uporabo državne ceste)

(1) Za novo ali rekonstruirano državno cesto, za katero je bilo izdano gradbeno dovoljenje, lahko ministrstvo, pristojno za promet, izda dovoljenje za začasno uporabo že pred dokončanjem vseh del zunaj vozišča ceste, predvidenih z izdanim gradbenim dovoljenjem, če je ugotovljeno, da vozišče izpolnjuje pogoje za varno odvijanje prometa.

(2) Pregled državne ceste iz prejšnjega odstavka se opravi po postopku iz osmega odstavka 18. člena tega zakona. O pregledu se sestavi zapisnik, ki je priloga za izdajo dovoljenja iz prejšnjega odstavka.

(3) Dovoljenje za začasno uporabo velja do pridobitve uporabnega dovoljenja s strani pristojnega upravnega organa, vendar največ pet let.

(4) Pridobitev dovoljenja za začasno uporabo državne ceste je obvezna, ko je čas od končanja del na vozišču ceste do dokončanja preostalih del po gradbenem dovoljenju daljši od 60 dni.

(5) Če se za začasno cesto uporabi dokončana posamezna faza nove ali rekonstruirane ceste ter če je gradnja ali rekonstrukcija končana in še ni izdano dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, upravljavec ceste lahko konča zaporo prometa in pod posebnimi pogoji dovoli začasno uporabo ceste, če je odgovorni nadzornik izvedenih del predhodno podal pisno izjavo, da so dela opravljena skladno s tehničnimi zahtevami in je zagotovljena varnost ceste.

IV. UPRAVLJANJE DRŽAVNIH CEST

54. člen (upravljavec državnih cest)

Upravljavec državnih cest in državnih kolesarskih povezav je direkcija, če za določene ceste zakon ne določa drugače.

55. člen (naloge in pristojnosti direkcije)

(1) Direkcija opravlja strokovno tehnične, razvojne, organizacijske in upravne naloge za gradnjo, vzdrževanje in varstvo državnih cest in kolesarskih povezav. Te naloge obsegajo:

- izdelavo strokovnih podlag za plane vzdrževanja in razvoja državnih cest in izdelavo osnutkov teh planov;
- naloge rednega vzdrževanja državnih cest;
- naloge nadzora nad stanjem državnih cest;
- naloge nadzora nad prometno ureditvijo vseh državnih cest;
- naloge upravljanja, vodenja in nadzora prometa;
- izvajanje postopkov podeljevanja koncesij in izbire koncesionarja za redno vzdrževanje državnih cest;
- izvajanje postopkov javnega naročanja za izvajanje del rednega vzdrževanja državnih cest, ki niso predmet koncesije, ter za izvajanje gradnje, investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na državnih cestah;
- naloge v zvezi z investicijami v državne ceste;
- vodenje evidenc o državnih cestah in zbirne evidence o javnih cestah;
- pridobivanje podatkov o prometnih obremenitvah na državnih cestah;
- pridobivanje podatkov o prekoračitvah dimenzij (višina, širina in dolžina) in mas vozil;
- naloge v zvezi z organizacijo obveščanja javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih;
- naloge v zvezi z razpisom koncesij za gradnjo, vodenje in izkoriščanje državnih cest in objektov na njih;
- izdajanje dovoljenj in soglasij in vodenje drugih upravnih postopkov, določenih z ukrepi za varstvo državnih cest in za varovanje prometa na njih;
- priprava strokovnih izhodišč za smernice in mnenja, ki jih ministrstvo, pristojno za promet, kot nosilec urejanja prostora, izdaja k državnim in občinskim prostorskim aktom;
- naloge v zvezi s pripravo strokovnih podlag za tehnične predpise o projektiranju, gradnji in vzdrževanju javnih cest;
- sklepanje pogodb po pooblastilu ministra, pristojnega za promet;
- druge naloge, določene z zakonom ali drugim predpisom.

(2) Za redno vzdrževanje državnih cest lahko direkcija v sodelovanju z drugim upravljavci cest organizira cestne baze kot režijske obrate.

56. člen (raziskovalna dejavnost)

(1) Raziskovalno dejavnost za javne ceste opravljajo raziskovalne organizacije ter druge pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje po predpisih o raziskovalni dejavnosti.

(2) Raziskovalne in razvojne naloge za javne ceste obsegajo zlasti ukrepe ter razvoj tehnik in tehnologij za zagotavljanje skladnosti cest z okoljem in varovanje okolja pri gradnji in vzdrževanju cest ter za racionalizacijo gradnje in vzdrževanja cest in zagotavljanja varnosti prometa na njih.

(3) Razvojno-raziskovalno dejavnost za javne ceste, ki se opravlja v okviru nacionalnega raziskovalno-razvojnega programa, sofinancirata ministrstvo, pristojno za promet, in ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

57. člen (koncesija za upravljanje določenih državnih cest)

(1) Za upravljanje državne ceste se lahko pravni ali fizični osebi podeli koncesija.

(2) Koncesija iz prejšnjega odstavka se podeli v skladu z zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

(3) V koncesijski pogodbi za upravljanje državne ceste se, poleg pravic in obveznosti v zvezi z upravljanjem, uredijo tudi pravice in obveznosti v zvezi z vzdrževanjem državne ceste.

(4) Koncesionarju iz prejšnjega odstavka se lahko podeli javno pooblastilo za izdajo soglasij in dovoljenj iz 24., 25., 26., 27., 32., 65., 66., 67., 68., 69., 70. in 78. člena tega zakona.

V. VZDRŽEVANJE DRŽAVNIH CEST

58. člen (redno vzdrževanje državnih cest)

Redno vzdrževanje državnih cest, razen prometnih površin, objektov in naprav iz 62. člena tega zakona, je obvezna gospodarska javna služba državnega pomena.

59. člen (vzdrževanje križišč državne ceste)

V območju križišča državne z drugo cesto vzdržuje direkcija vozišče in prometno signalizacijo državne ceste do roba cestnega sveta, razen prometne signalizacije iz 62. člena tega zakona.

60. člen

(vzdrževanje premostitvenih objektov na državnih cestah)

(1) Vzdrževanje premostitvenega objekta nad ali pod državno cesto je v pristojnosti upravljavca ceste višje kategorije.

(2) Upravljavec ceste, ki poteka preko ali pod premostitvenim objektom, vzdržuje vozišče, površine za pešce in kolesarje, naprave za odvodnjavanje, ograje in drugo opremo in naprave, ki služijo tej cesti.

(3) Če upravljavec iz prejšnjega odstavka v okviru izvajanja vzdrževalnih del na premostitvenem objektu ne izvede nujnih ukrepov, ki so v javnem interesu in jih ni mogoče odlagati, jih izvede na njegov račun upravljavec državne ceste.

(4) V primeru križanja z železniško progo je upravljanje in vzdrževanje objektov urejeno skladno s predpisi s področja varnosti železniškega prometa.

61. člen

(vzdrževanje državne ceste na mejnem prehodu)

Državna cesta na mejnem prehodu se vzdržuje v enakem obsegu in na enakem nivoju kot pred mejnim prehodom. Vzdrževanje drugih prometnih površin na mejnem prehodu zagotavljajo upravljavci teh površin.

62. člen

(vzdrževanje prometnih površin ter objektov in naprav v naseljih)

(1) V območju meje naselja občine vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na, ob ali nad voziščem državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja:

- odstavne pasove, odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in podobne prometne površine, namenjene odvijanju prometa v naselju;
- podhode in nadhode za pešce ali kolesarje;
- cestno razsvetljava, semaforje ter drugo prometno signalizacijo z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajanjem, vključno z oskrbo z električno energijo;
- kolesarske steze in pločnike;
- zelene površine in urbano opremo v območju cestnega sveta.

(2) Občine krijejo sorazmeren del stroškov za vzdrževanje državne ceste skozi naselja, če je ta zaradi potreb odvijanja prometa v naselju zgrajena s širšim voziščem kot zunaj naselja.

63. člen

(vzdrževanje občinskih cest ob preusmeritvah prometa)

(1) Direkcija lahko zaradi zapore državne ceste začasno preusmeri promet na občinske ceste.

(2) Če je med preusmeritvijo prometa z državne ceste na občinsko cesto treba povečati obseg vzdrževanja te ceste ali pa jo je treba pred tem usposobiti za prevzem dodatnega prometa, ima občina pravico do povrnitve teh stroškov v skladu z določbo šestega odstavka 74. člena tega zakona.

(3) Pred preusmeritvijo prometa na občinsko cesto se ob prisotnosti upravljavca občinske ceste izvede monitoring obstoječega stanja.

64. člen
(vzdrževanje državnih kolesarskih povezav)

- (1) Državne kolesarske povezave vzdržuje direkcija.
- (2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka kolesarske povezave, ki potekajo po občinskih cestah, vzdržuje direkcija le v obsegu vzdrževanja prometne signalizacije in opreme, namenjene prometu kolesarjev.
- (3) Vzdrževanje državne kolesarske povezave, ki poteka po delu nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, ali je sestavni del druge gospodarske javne infrastrukture, se uredi s posebno pogodbo med direkcijo in lastnikom ali od njega pooblaščenim upravljavcem nekategorizirane ceste, ki se uporablja za javni cestni promet, ali druge gospodarske javne infrastrukture.

VI. VARSTVO DRŽAVNIH CEST IN PROMETA NA NJIH

65. člen
(omejitve uporabe državne ceste)

- (1) Direkcija oziroma koncesionar iz 11. ali 57. člena oziroma gospodarska družba iz 46. člena tega zakona lahko začasno, vendar največ za dobo enega leta, prepove ali omeji uporabo ceste ali njenega dela (omejitev prometa posameznih vrst vozil, zmanjšanje dovoljene skupne mase, osne obremenitve ali dimenzij vozil, zmanjšanje dovoljene hitrosti vozil in drugi ukrepi), če je državna cesta ali njen del v takem stanju:
- da promet po njej ni mogoč ali je mogoč samo promet posameznih vrst vozil,
 - da bi promet posameznih vrst vozil povzročil pospešeno propadanje te ceste,
 - če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej (posebne razmere zaradi snega, poledice, odjuge, močnega vetra, burje, nenadne poškodbe ceste ali ovire na cesti).
- (2) Direkcija oziroma koncesionar iz 11. ali 57. člena oziroma gospodarska družba iz 46. člena tega zakona morajo o ukrepih, ki jih utemeljujejo razlogi iz prve ali druge alineje prejšnjega odstavka, po elektronski poti obvestiti ministrstvo, pristojno za promet, policijo, pristojni center za obveščanje, pristojni inšpekcijski organ za ceste in prometno-informacijski center najmanj sedem dni pred izvedbo ukrepa na državni cesti. Prometno-informacijski center mora ukrepih obvestiti javnost najmanj tri dni pred izvedbo ukrepa.
- (3) Ukrepe, ki jih utemeljujejo razlogi iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, lahko sprejme tudi izvajalec rednega vzdrževanja ceste ali vodja intervencije ob prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih. O teh ukrepih morata nemudoma obvestiti upravljavca državne ceste, policijo, pristojno občinsko redarstvo, pristojni inšpekcijski organ za ceste in prometno-informacijski center, ki o ukrepih takoj obvesti javnost.
- (4) Iz razlogov, določenih v prvem odstavku tega člena, lahko minister, pristojen za promet, odredi prepovedi in omejitve uporabe ceste, katerih trajanje je daljše od enega leta.
- (5) Minister, pristojen za promet, lahko na posameznih državnih cestah, ki potekajo skozi ali mimo naselja in vzporedno s katerimi potekajo državne ceste enakih ali boljših prometno tehničnih lastnosti, odredi prepovedi in omejitve uporabe državne ceste za tovorna vozila, katerih največja dovoljena masa presega 7,5 ton, razen za prevoze teh vozil v lokalnem prometu, če je to potrebno zaradi povečanja pretočnosti prometa ali varstva naravnega in bivalnega okolja.

(6) Ukrepe omejitve uporabe državne ceste mora izvesti izvajalec rednega vzdrževanja ceste v okviru izvajanja te javne službe.

(7) Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, ki ne sprejme ustreznih ukrepov in na predpisan način ne obvešča subjektov po tretjem odstavku tega člena, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja ceste pa z globo 500 evrov.

66. člen **(varovalni pas ob državni cesti)**

(1) Z namenom preprečitve škodljivih vplivov posegov v prostor ob državni cesti, na državno cesto in prometa na njej je ob teh cestah varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena.

(2) Gradnja in rekonstrukcija objektov ter izvajanje kakršnih koli del na pripadajočih zemljiščih v varovalnem pasu državne ceste so dovoljeni le s soglasjem direkcije.

(3) Direkcija izda soglasje iz prejšnjega odstavka, če s predlaganim posegom v varovalnem pasu niso prizadeti interesi varovanja državne ceste in prometa na njej, njene širitve zaradi prihodnjega razvoja prometa ter varovanja njenega videza.

(4) Predlagatelj nameravane gradnje v varovalnem pasu državne ceste nima pravice zahtevati izvedbe ukrepov za zaščito pred vplivi ceste in prometa na njej, določenih s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.

(5) Varovalni pas državne ceste se meri od zunanjega roba cestnega sveta v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče ter znaša:

- pri avtocestah 40 metrov,
- pri hitrih cestah 35 metrov,
- pri glavnih cestah 25 metrov,
- pri regionalnih cestah 15 metrov,
- pri državnih kolesarskih poteh 5 metrov.

(6) Z globo 200 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, ki v varovalnem pasu državne ceste brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem upravljavca ceste gradi ali rekonstruira stavbo ali objekte, ali v njem postavlja kakršnekoli druge objekte ali naprave, ter izvaja kakršnakoli dela na pripadajočih zemljiščih.

(7) Z globo 2.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 evrov.

67. člen **(gradnja gospodarske javne infrastrukture v območju državne ceste)**

(1) Objekte in naprave gospodarske javne infrastrukture je dovoljeno v območju državne ceste graditi le pod pogoji in na način, določenim s soglasjem direkcije.

(2) Direkcija lahko zahteva od upravljavca gospodarske javne infrastrukture, da objekte in naprave gospodarske javne infrastrukture preuredi ali prestavi, kadar je to potrebno zaradi rekonstrukcije državne ceste ali izvedbe ukrepov za zavarovanje te ceste in

prometa na njej. Stroške prestavitve ali preureditve objektov in naprav krije njihov upravljavec, razen če to ni v nasprotju s pogoji iz soglasja direkcije za njihovo gradnjo.

(3) Direkcija lahko odkloni izdajo soglasja iz prvega odstavka tega člena, če bi objekti in naprave gospodarske javne infrastrukture ogrožali državno cesto ali promet na njej, bistveno oteževali njeno vzdrževanje ali onemogočali morebitno rekonstrukcijo te ceste.

(4) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

68. člen

(posegi v državno cesto zaradi vzdrževanja druge gospodarske javne infrastrukture)

(1) Vzdrževalna in druga dela na obstoječi gospodarski javni infrastrukturi na državni cesti se lahko opravljajo le s soglasjem direkcije.

(2) V soglasju za izvajanje del iz prejšnjega odstavka se določijo način, pogoji in nadzor nad opravljanjem teh del.

(3) Soglasje iz prvega odstavka tega člena ni potrebno, če je s poškodbami objektov in naprav gospodarske javne infrastrukture, vgrajenih v državno cesto, neposredno ogrožen varen promet oziroma življenje in zdravje ljudi in živali ali bi lahko nastala večja gospodarska škoda. Upravljavec gospodarske javne infrastrukture mora takoj odstraniti neposredno nevarnost in o tem brez odlašanja po elektronski poti obvestiti izvajalca rednega vzdrževanja ceste. Upravljavec gospodarske javne infrastrukture mora takoj odpraviti poškodbe na njej, vzpostaviti cesto v prvotno stanje in o končanih delih po elektronski poti obvestiti direkcijo in izvajalca rednega vzdrževanja državne ceste.

(4) Če se mora zaradi del iz prejšnjega odstavka omejiti uporaba državne ceste, mora upravljavec gospodarske javne infrastrukture, vgrajene v državno cesto, o omejitvi uporabe državne ceste in o njenem prenehanju po elektronski poti obvestiti pristojno policijsko upravo in prometno-informacijski center.

(5) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki brez soglasja direkcije izvaja vzdrževalna in druga dela na gospodarski javni infrastrukturi na državni cesti ali opravlja ta dela v nasprotju z danim soglasjem.

(6) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

(7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek upravljavec gospodarske javne infrastrukture, ki ravna v nasprotju s tretjim ali četrtem odstavkom tega člena, njegova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

69. člen

(spremljajoče dejavnosti ob državni cesti)

(1) Namenske površine za opravljanje spremljajočih dejavnosti ob državnih cestah direkcija z javnim razpisom odda najugodnejšemu ponudniku.

(2) Stvarne pravice in medsebojna razmerja v zvezi z opravljanjem spremljajočih dejavnosti se uredijo s pogodbo med direkcijo in ponudnikom.

(3) Tehnične pogoje glede rabe površin in pogoje za postavitve objektov in naprav določi direkcija s soglasjem.

(4) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki postavi na površinah ob javni cesti, določenih za te namene, objekte in naprave za opravljanje spremljajočih dejavnosti brez ali v nasprotju s soglasjem direkcije.

(5) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

70. člen **(priključki na državno cesto)**

(1) Priključki občinskih in nekategoriziranih cest ter individualni priključki na glavne in regionalne ceste (v nadaljnjem besedilu: priključki na državno cesto) se lahko gradijo ali rekonstruirajo le s soglasjem direkcije. S soglasjem se na podlagi predpisa, ki ureja cestne priključke na javne ceste, določijo tehnični in drugi pogoji gradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo.

(2) Individualni priključki do objektov in zemljišč morajo biti praviloma navezani na občinsko ali nekategorizirano cesto, ki se uporablja za javni cestni promet, in preko njih na državno cesto.

(3) Direkcija izda soglasje iz prvega odstavka tega člena, če ugotovi, da to ne bo imelo škodljivih posledic za zmogljivost ceste in varnost prometa na njej ter če objektov in zemljišč ni mogoče z ekonomsko upravičeno rešitvijo navezati na občinsko cesto.

(4) Stroške gradnje ali rekonstrukcije priključka na državno cesto, vključno s postavitvijo potrebne prometne signalizacije, krije investitor priključka, v primeru priključevanja občinske ceste pa občina.

(5) Priključek do meje cestnega sveta s pripadajočo prometno signalizacijo je sestavni del državne ceste.

(6) Pri spreminjanju obstoječih ali sprejemanju novih prostorskih aktov morajo občine za predvidena nova stavbna zemljišča predvideti tudi njihov skupni priključek na državno cesto.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

71. člen **(obvezna prilagoditev priključka)**

(1) Če priključek na državno cesto zaradi povečanega obsega prometa ali spremenjene vrste prometa na priključku ne izpolnjuje več zahtevanih prometnih in

varnostnih pogojev ali ni vzdrževan, direkcija samostojno ali na predlog pristojnega inšpekcijskega organa ali pristojni inšpekcijski organ samostojno z upravno odločbo odredita njegovo prometno tehnično prilagoditev spremenjenim razmeram. Stroške preureditve priključka krije investitor priključka ali njegov pravni naslednik, v primeru priključevanja občinske ceste pa občina.

(2) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet.

72. člen

(ukinitiv, sprememba prometne ureditve in prestavitev priključka)

(1) Direkcija ali pristojni inšpekcijski organ lahko z odločbo ukine priključek na državno cesto v primeru, da se ne izvede prilagoditev priključka v skladu z odločbo iz prejšnjega člena.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko direkcija za ceste z odločbo ukine ali spremeni prometno ureditev na priključku na državno cesto, če se priključek nahaja na območju, kjer se mora izvesti ukrep za varstvo državne ceste in zavarovanje prometa na njej, ali to zahteva sprememba prometne ureditve na državni cesti. Stroške nadomestnega priključka krije direkcija.

(3) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet.

73. člen

(zapora ceste zaradi del ali prireditev na državni cesti)

(1) Dela na državni cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti, in jo je zaradi tega treba delno ali popolno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem iz 74. člena tega zakona.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka dovoljenje za delno ali popolno zaporo ceste ni potrebno za redno vzdrževanje cest.

(3) Dovoljenje za zaporo glavne ali regionalne ceste je treba pridobiti tudi za športne in druge prireditve na njej. Športne in druge prireditve na avtocestah in hitrih cestah, zaradi katerih bi jih bilo treba popolnoma zapreti za promet, niso dovoljene.

(4) Dovoljenje za popolno zaporo glavne ali regionalne ceste se lahko izda, če je promet mogoče preusmeriti na druge javne ceste ali če se promet zaradi zapore na glavni cesti ne ustavi za več kot 30 minut oziroma zaradi zapore na regionalni cesti za več kot 60 minut.

(5) Z globo 200 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, tretjim in četrtem odstavkom tega člena.

(6) Z globo 2.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim, tretjim in četrtem odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 evrov.

(7) Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja državne ceste, če delno ali popolno zaporo državne ceste zaradi del na cesti ali športnih in

drugih prireditev izvede brez dovoljenja, razen v primerih iz drugega odstavka tega člena, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja ceste pa z globo 200 eurov.

74. člen (izdaja dovoljenj za zaporo državne ceste)

(1) Dovoljenje za delno ali popolno zaporo državne ceste izda direkcija in ga vroči predlagatelju zapore. O izdaji dovoljenja direkcija obvesti policijo, pristojni center za obveščanje, pristojni inšpekcijski organ za ceste in izvajalca rednega vzdrževanja ceste, na katero se dovoljenje nanaša.

(2) Z dovoljenjem za zaporo državne ceste se določijo pogoji za izvedbo zapore ceste, preusmeritve prometa zaradi zapore ceste in čas njenega trajanja.

(3) Če za predlagano zaporo ni predpisan elaborat zapore ceste v skladu s predpisom, ki ureja označevanje in zavarovanje del na javnih cestah in ovir v cestnem prometu, mora vloga vsebovati podatke o lokaciji, vrsti in obsegu del, zaradi katerih se predlaga zapora ceste, čas trajanja zapore in navedbo tipske sheme začasne prometne ureditve. Direkcija lahko spremeni čas in trajanje zapore ceste, zlasti če se ta predlaga med prireditvami, predvidenimi s koledarjem večjih športnih prireditev, med turistično sezono ali med povečanimi prometnimi obremenitvami ceste.

(4) Določba prejšnjega odstavka o vsebini vloge za zaporo državne ceste zaradi del na cesti se smiselno uporablja tudi za športne in druge prireditve na cesti.

(5) Direkcija mora za zaporo ceste iz 11. člena tega zakona pridobiti predhodno mnenje upravljavca te ceste.

(6) Stroške za izvedbo zapore ceste in preusmeritve prometa zaradi zapore ceste krije njen predlagatelj.

(7) Zaporo postavi izvajalec rednega vzdrževanja državne ceste. Zavezanec za izvedbo zapore ceste mora o njej in o preusmeritvi prometa obvestiti direkcijo, prometno-informacijski center, policijo, pristojno občinsko redarstvo in pristojni inšpekcijski organ za ceste najmanj tri dni pred prvo postavitvijo zapore ter takoj ob vsaki njeni spremembi. V tem primeru obveščanje po 7. členu tega zakona ni potrebno.

(8) Izvajalec rednega vzdrževanja državne ceste, na kateri je delna zapora ceste, mora v primeru upravičene potrebe vsaj enkrat tedensko vozilom, s katerimi se opravlja izredni prevoz, brezplačno omogočiti prehod skozi zaporo ceste.

(9) Obveščenost javnosti o izvedbi zapore državne ceste in o preusmeritvi prometa zagotovi prometno-informacijski center.

(10) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja državne ceste, ki ravna v nasprotju s sedmim odstavkom tega člena, ali če delno ali popolno zaporo državne ceste izvede v nasprotju z dovoljenjem, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja državne ceste pa z globo 500 eurov.

75. člen (preglednosti ob državni cesti)

(1) V območju nivojskega križišča državnih cest, državne ceste z občinsko cesto, z železniško progo (preglednostni prostor) ali v območju cestnih priključkov na državno cesto

(pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti kakršnekoli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka.

(2) Zaradi zagotavljanja stanja iz prejšnjega odstavka, razen na priključkih nekategoriziranih cest na državno cesto, se lahko lastninska pravica začasno ali trajno obremeni s služnostjo v javno korist.

(3) Če gre za ustanovitev služnosti v javno korist, pripada lastniku služneče nepremičnine odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek lastnik služneče nepremičnine ni upravičen do odškodnine, če je bila taka omejitev uporabe zemljišča predhodno določena v soglasju direkcije iz 66. člena tega zakona.

(5) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek lastnik oziroma uporabnik zemljišča, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

76. člen **(prometna ureditev na državnih cestah)**

(1) Prometno ureditev ali njeno spremembo na državni cesti oziroma njenem delu odredi z delovnim nalogom direkcija. Pri zahtevnejših prometnih ureditvah je sestavni del delovnega naloga elaborat prometne ureditve.

- (2) Prometna ureditev iz prejšnjega odstavka obsega zlasti:
- določitev uporabe ceste za določene vrste vozil oziroma uporabnikov (cesta, rezervirana za motorna vozila, kolesarska pot) in meje naselij;
 - določitev omejitev hitrosti vozil;
 - določitev prepovedi prehitevanja;
 - določitev prednostnih smeri in sistema ter način vodenja prometa;
 - določitev prehodov za pešce in kolesarje;
 - določitev ukrepov za umirjanje prometa na odsekih državne ceste skozi naselja;
 - določitev drugih prepovedi, obveznosti ali omejitev, razen omejitev uporabe državne ceste iz 68. člena tega zakona.

(3) Omejitev največje dovoljene hitrosti vozil na cesti izven naselja ne sme biti manjša od 50 km/h, razen če to terjajo utemeljeni razlogi za varnost ceste in prometa na njej.

(4) Prometna ureditev iz tega člena mora biti označena s predpisano prometno signalizacijo.

77. člen **(prometna signalizacija in prometna oprema na državnih cestah)**

(1) O postavitvi, zamenjavi, dopolnitvi ali odstranitvi prometne signalizacije in prometne opreme na državnih cestah odloča direkcija, če s tem zakonom ni določeno drugače.

(2) Na državni cesti se sme postavljati turistična in druga obvestilna signalizacija samo v skladu s predpisi, ki urejajo prometno signalizacijo. O postavitvi turistične in druge obvestilne signalizacije odloča direkcija, ki ima pravico do povrnitve stroškov za postavitve, vzdrževanje in odstranitve.

(3) Pravna ali fizična oseba, ki ji je bila podeljena koncesija za redno vzdrževanje državnih cest, lahko spreminja prometno signalizacijo in opremo le s predhodnim delovnim nalogom direkcije, razen v primerih iz tretjega odstavka 65. člena tega zakona.

78. člen **(obveščanje in oglaševanje ob državni cesti)**

(1) Postavljanje objektov za obveščanje in oglaševanje je v območju državne ceste zunaj naselja prepovedano.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko direkcija izda soglasje za postavitev objektov za obveščanje in oglaševanje, ki so opredeljeni kot enostavni objekti:

- če so obvestila namenjena izboljšanju prometne varnosti,
- če se oglašuje gospodarski subjekt, ki dejavnost izvaja v stavbi zgrajeni v varovalnem pasu državne ceste,
- če se objekt za obveščanje in oglaševanje postavlja na servisne prometne površine državne ceste ali druge površine, ki so v lasti fizičnih ali pravnih oseb, pod pogojem da vsebina obvestila oziroma oglasa ni vidna z državne ceste.

(3) Objekti za obveščanje in oglaševanje se ob državnih cestah v naselju lahko postavljajo le izven preglednega polja, pregledne berme, preglednostnega prostora in območja vzdolž vozišča ceste, predpisanega za postavitev prometne signalizacije.

(4) Postavljanje elektronskih prikazovalnikov ob državnih cestah je prepovedano. Svetlobne vitrine se lahko ob državnih cestah v naselju postavljajo zunaj vozišča državne ceste.

(5) Soglasje za postavitev objektov iz drugega in tretjega odstavka tega člena, katerih gradnja je predvidena v območju državne ceste, izda direkcija na podlagi predloženega elaborata za postavitev objekta za obveščanje in oglaševanje, razen v primeru obvestila, namenjenega izboljšanju prometne varnosti, katerega postavitev se odredi z delovnim nalogom direkcije.

(6) Pravne ali fizične osebe, ki so lastniki ali imetniki pravice uporabe elektronskih prikazovalnikov, ki so postavljeni ob državnih cestah, morajo le te odstraniti najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s četrtem odstavkom tega člena ali brez soglasja postavi objekt za obveščanje in oglaševanje v območju državne ceste ali ga postavi v nasprotju s pogoji iz soglasja.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

79. člen **(pritožbeni organ in stroški soglasij)**

(1) O soglasjih in dovoljenjih iz 24., 25., 26., 27., 32., 50., 65., 66., 67., 68., 69., 70. in 78. člena tega zakona, ki jih izdaja direkcija ali občina oziroma koncesionar iz 11. ali 57. člena ali gospodarska družba iz 46. člena tega zakona na podlagi javnega pooblastila, se odloči z odločbo, izdano v upravnem postopku.

(2) Zoper dovoljenja in soglasja, ki jih po določbah tega zakona izdaja direkcija ali koncesionar iz 11. oziroma 57. člena ali gospodarska družba iz 46. člena tega zakona, je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet.

(3) Soglasodajalci za pripravo in izdajo upravnih odločb v primeru gradnje oziroma izvajanja del v varovalnem pasu in del, ki lahko vplivajo na varnost cestnega prometa, niso upravičeni do plačila taks.

VII. VARNOSTNE ZAHTEVE ZA PREDORE

80. člen (obseg uporabe)

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo za predore, daljše od 500 m, merjeno po najdaljšem smernem vozišču v popolnoma zaprtem delu predora, na državnih cestah, ki so del vseevropskega cestnega omrežja, kot je določeno v Oddelku 2 Priloge I k Odločbi št. 1692/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 1996 o smernicah Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (UL L št. 228 z dne 9. 9. 1996, str. 1) in grafično prikazano na kartah oziroma opisano v Prilogi 2 k navedeni odločbi.

(2) Vlada lahko predpiše, da se določbe tega poglavja uporabljajo tudi za predore na drugih javnih cestah, ki so daljši od 500 metrov, merjeno po najdaljšem smernem vozišču v popolnoma zaprtem delu predora.

81. člen (minimalne varnostne zahteve)

- (1) Minimalne varnostne zahteve za predore iz prejšnjega člena se nanašajo na:
- konstrukcijske značilnosti in opremo predorov, kot so: število cevi in smernih vozišč, geometrija predora, izhod v sili, dostop gasilske in druge reševalne ali intervencijske službe, odstavne niše, odvajanje tekočin, požarna varnost, prezračevanje, komunikacijski sistemi, in podobno ter
 - ukrepe v zvezi z obratovanjem predora, kot so: zagotavljanje potrebnih sredstev in usposobljenega osebja, način izvedbe del v predoru, obvladovanje prometnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov, vključno z zagotovitvijo pravočasnega dostopa gasilske in druge reševalne ali intervencijske službe ter ključne reševalne opreme, delovanje nadzornega centra in njegovo neposredno povezavo s pristojnim centrom za obveščanje, potek prometa v predoru, prevoz nevarnih snovi in podobno.

(2) Minimalne varnostne zahteve, znake in oznake za predore natančneje predpiše vlada.

(3) Vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka predpiše tudi varnostno dokumentacijo, ki mora biti pripravljena za posamezno vrsto projektne dokumentacije predora, način odobritve idejne zasnove, način dajanja v obratovanje in pogoje za izdajo dovoljenja za obratovanje predora ter občasne vaje, ki zagotavljajo varnost predora.

(4) Analiza tveganja vsebuje podrobno oceno tveganj za posamezen predor, ob upoštevanju vseh projektnih dejavnikov in prometnih pogojev, ki vplivajo na varnost. Vsebina in rezultati analize tveganja morajo biti vsebovani v varnostni dokumentaciji, sestavljeni v skladu s predpisom iz prejšnjega odstavka ter predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Analizo tveganja mora pripraviti oseba, ki je od upravljavca predora funkcionalno neodvisna.

(5) Za namestitev ali uporabo inovativne opreme ali ukrepov, ki zagotavljajo enako ali višjo stopnjo varnosti predora, kot to določa ta zakon in predpis iz drugega odstavka tega člena, lahko ministrstvo, pristojno za promet, dovoli izjemo od zahtev tega predpisa. K dovoljenju izjeme mora ministrstvo, pristojno za promet, pridobiti odobritev Komisije Evropske unije.

82. člen **(naloge ministrstva, pristojnega za promet)**

(1) Ministrstvo, pristojno za promet, je odgovorno za zagotavljanje vseh vidikov varnosti predora. Ministrstvo, pristojno za promet, sprejema odločitve v zvezi z varnostjo predora, ki je deloma v drugi državi članici Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: država članica), po predhodnem soglasju pristojnega upravnega organa druge države članice ali daje predhodno soglasje k odločitvam tega organa.

(2) Ministrstvo, pristojno za promet, izda dovoljenje za obratovanje predora, če so izpolnjene varnostne zahteve, ki jih določa ta zakon in predpis iz drugega odstavka 81. člena tega zakona in če je izdano dovoljenje o poskusnem obratovanju oziroma uporabno dovoljenje po predpisih o graditvi objektov.

(3) Ne glede na določbe 65. člena tega zakona ministrstvo, pristojno za promet, prepove ali omeji promet v predoru, če varnostne zahteve ali ukrepi, določeni s predpisom iz drugega odstavka 81. člena tega zakona, niso izpolnjeni. Ministrstvo, pristojno za promet, pri tem določi pogoje, pod katerimi se lahko ponovno vzpostavi običajen promet v predoru.

(4) Ministrstvo, pristojno za promet, mora poskrbeti, da so izvedene naslednje naloge:

- redno preskušanje in pregledovanje predorov ter oblikovanje varnostnih zahtev v zvezi s tem;
- vzpostavljanje organizacijskih in operativnih načrtov za usposabljanje in opremljanje služb za ukrepanje ob prometnih in drugih nesrečah ter izrednih dogodkih;
- opredelitev postopka za takojšnje zaprtje predora v nujnem primeru;
- izvajanje potrebnih ukrepov za zmanjšanje tveganja.

(5) Ministrstvo, pristojno za promet, je upravni organ v skladu s 4. členom Direktive 2004/54/ES.

(6) Ministrstvo, pristojno za promet, mora Komisiji Evropske unije vsaki dve leti do konca septembra poslati poročilo o požarih v predorih in o nesrečah, ki vplivajo na varnost uporabnikov cest v predorih, ter o njihovi pogostosti in vzrokih, jih oceniti in zagotoviti informacije o dejanski vlogi in učinkovitosti varnostnih sredstev in ukrepov.

83. člen **(upravljavca predora)**

(1) Ministrstvo, pristojno za promet, določi za vsak predor v fazi projektiranja, gradnje in obratovanja upravljavca predora, lahko pa naloge upravljavca predora opravlja samo.

(2) Upravljavca predora, ki je deloma v drugi državi članici, določi ministrstvo, pristojno za promet, skupaj s pristojnim upravnim organom druge države članice.

(3) Upravljavca predora mora izdelati načrt zaščite in reševanja za primer prometne nesreče v predoru oziroma ukrepanje ob drugi nesreči ali izrednem dogodku,

sodelovati pri določitvi, opremljanju, pripravi in usposabljanju pristojne gasilske oziroma druge reševalne ali intervencijske službe ter vzdrževati in preverjati delovanje vseh varnostnih sistemov v predoru.

(4) Če pride do prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka v predoru, mora upravljavec predora o tem najkasneje v enem mesecu sestaviti poročilo, ki ga posreduje uradniku za varnost, ministrstvu, pristojnemu za promet, in službam za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, ki so ob tem dogodku posredovale.

(5) Če je sestavljeno poročilo o preiskavi o vzrokih prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka, upravljavec predora to poročilo posreduje uradniku za varnost, ministrstvu, pristojnemu za promet, in službam za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, ki so ob tem dogodku posredovale, in to najkasneje v enem mesecu od prejema.

84. člen **(uradnik za varnost)**

(1) Upravljavec predora po predhodnem soglasju ministrstva, pristojnega za promet, za vsak predor imenuje uradnika za varnost, ki koordinira vse ukrepe za zagotovitev varnosti v predoru. Uradnik za varnost, ki je lahko del osebja predora ali službe za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku, mora biti neodvisen pri vseh zadevah varnosti predora in v zvezi s tem ne sme sprejemati nobenih navodil delodajalca. Ista oseba je lahko uradnik za varnost v več predorih.

- (2) Uradnik za varnost opravlja naslednje naloge:
- zagotavlja koordinacijo s službami za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku in sodeluje pri pripravi operativnih načrtov;
 - sodeluje pri načrtovanju, pripravi vseh vrst projektne dokumentacije, izvajanju in ocenjevanju ukrepanja ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku;
 - sodeluje pri določanju konstrukcije, opreme in obratovanja novih predorov in sprememb obstoječih predorov;
 - sodeluje pri načrtovanju, ocenjevanju, preverjanju in izvajanju načrtov za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku;
 - preverja usposobljenost služb za ukrepanje ob prometni in drugi nesreči ter izrednem dogodku in sodeluje pri organizaciji njihovih vaj;
 - svetuje glede dajanja predorov v obratovanje;
 - preverja, ali je konstrukcija in oprema predora vzdrževana in popravljena;
 - sodeluje pri ocenjevanju morebitne prometne in druge nesreči ter izrednega dogodka.

VIII. VARNOSTNE ZAHTEVE ZA CESTNO INFRASTRUKTURO

85. člen **(obseg uporabe)**

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo za državne ceste, ki so del vseevropskega cestnega omrežja, kot je določeno v Oddelku 2 Priloge I k Odločbi št. 1692/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 1996 o smernicah Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (UL L št. 228 z dne 9. 9. 1996, str. 1) in grafično prikazano na kartah oziroma opisano v Prilogi 2 k navedeni odločbi in Odločbi št. 1346/2001/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. 5. 2001 (UL L 185, 6. 7. 2001, str. 1) in grafično prikazano na kartah oziroma opisano v Prilogi 2 k navedeni odločbi.

(2) Vlada lahko predpiše, da se določbe tega poglavja uporabljajo tudi za druge javne ceste.

(3) Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za predore iz prvega odstavka 80. člena tega zakona.

86. člen (varnost cestne infrastrukture)

Aktivnosti za izboljšanje varnosti cestne infrastrukture se nanašajo na vse faze načrtovanja, projektiranja, gradnje in vzdrževanja cest in obsegajo:

- izdelavo ocene učinkov na varnost v cestnem prometu,
- preverjanje varnosti v cestnem prometu,
- razvrščanje in upravljanje cestnega omrežja, ki je v uporabi, glede na varnost,
- pregledovanje varnosti cest,
- upravljanje podatkov.

87. člen (ocena učinka na varnost v prometu)

(1) Ocena učinka na varnost v prometu je strateško primerjalna analiza učinka, ki ga ima izgradnja nove ceste ali znatne spremembe obstoječega omrežja cest (v nadaljnjem besedilu: cestno infrastrukturni projekti) na raven varnosti cestnega omrežja.

(2) Ocena učinka na varnost v prometu pojasni upoštevanje varnosti v prometu, ki vpliva na izbiro predlagane rešitve. Ocena zagotovi vse ustrezne informacije, ki so potrebne za analizo stroškov in koristi različnih ocenjenih možnosti.

(3) Ocena učinka na varnost v prometu se izvede v začetni fazi načrtovanja, preden se cestno infrastrukturni projekt odobri, in je obvezna za vse cestno infrastrukturne projekte.

88. člen (preverjanje varnosti v prometu)

(1) Preverjanje varnosti v prometu je neodvisno, podrobno in sistematično tehnično varnostno preverjanje glede konstrukcijskih lastnosti cestno infrastrukturnega projekta, ki obsega vse faze investicije od načrtovanja, začetka obratovanja do pridobitve ustreznega uporabnega ali obratovalnega dovoljenja.

(2) Preverjanje varnosti v prometu se obvezno izvaja za vse cestno infrastrukturne projekte, pri tem pa se upoštevajo merila, ki jih predpiše minister, pristojen za promet.

(3) Preverjanje projektne dokumentacije cestno infrastrukturnega projekta v vseh fazah investicije od načrtovanja do pričetka obratovanja izvaja imenovani presojevalec varnosti cest ali presojevalka varnosti cest (v nadaljnjem besedilu: presojevalec varnosti cest).

(4) Preverjanje varnosti posameznega cestno infrastrukturnega objekta lahko izvaja le imenovani presojevalec varnosti cest, ki ni sodeloval pri izdelavi ali izvedbi projekta.

(5) V poročilu presojevalec varnosti cest za vsako fazo načrtovanja natančno določi za prometno varnost kritične elemente cestno infrastrukturnega projekta. Če znotraj

posamezne faze izdelave projektne dokumentacije kritični elementi niso odpravljeni, presojevalec varnosti cest to navede v dopolnitvi poročila. Vsebina dopolnitve služi kot priporočilo v naslednji fazi postopka realizacije projekta.

89. člen **(razvrščanje cestnega omrežja glede na varnost)**

(1) Cestno omrežje se glede na varnost razvršča po številu nesreč na cestnih odsekih in po varnosti posameznih cestnih odsekov.

(2) Razvrščanje cestnih odsekov glede na število nesreč obsega opredeljevanje, analiziranje in razvrščanje odsekov cestnega omrežja, ki so v uporabi več kot tri leta in na katerih se je sorazmerno glede na količino prometa zgodilo nadpovprečno število prometnih nesreč s smrtnim izidom.

(3) Razvrščanje cestnih odsekov po varnosti omrežja obsega opredeljevanje, analiziranje in razvrščanje odsekov obstoječega cestnega omrežja glede na njihov potencial razvoja varnosti in prihranka stroškov prometnih nesreč.

(4) Upravljavec ceste zagotovi, da cestne odseke, ki jih je glede na rezultate razvrščanja po določenih prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena treba obravnavati prioritarno, pregleda presojevalec varnosti cest ali skupina strokovnjakov, med katerimi je najmanj en član skupine presojevalec varnosti cest.

(5) Upravljavec ceste v okviru zagotovljenih finančnih sredstev prioritarno zagotavlja sredstva za sanacijo odsekov s poslabšano prometno varnostjo.

(6) Upravljavec ceste zagotovi obveščенost udeležencev cestnega prometa o izvajanju investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na določenem cestnem odseku, ki lahko vplivajo na njihovo varnost, in obveščенost o cestnih odsekih, kjer se zgodi veliko prometnih nesreč.

(7) Minister, pristojen za promet, predpiše merila za razvrščanje cestnih odsekov glede na število nesreč in glede na varnost cestnega omrežja.

90. člen **(pregledovanje varnosti cest)**

(1) Pregledovanje varnosti cest pomeni reden periodičen pregled lastnosti in pomanjkljivosti cestnih odsekov, po katerih poteka promet, in ki s stališča prometne varnosti narekujejo izvedbo vzdrževalnih ali investicijskih vzdrževalnih del za preprečevanje prometnih nesreč.

(2) Pregledovanje varnosti cest se izvaja redno na cestnih odsekih, po katerih poteka promet, z namenom odkrivanja karakteristik, ki vplivajo na prometno varnost in preprečevanja prometnih nesreč.

(3) Redna pregledovanja varnosti cest izvajajo imenovani presojevalci varnosti cest. Pogostost pregledov mora zagotavljati primerno raven prometne varnosti cestne infrastrukture, zato se pregledi opravljajo najmanj vsakih pet let, v primeru ugotovljene slabše prometne varnosti pa se takšni odseki ali točke rešujejo urgentno.

91. člen

(upravljanje podatkov)

(1) Javna agencija za varnost prometa mora za vsako prometno nesrečo s smrtnim izidom, ki se zgodi na cesti, imenovati skupino strokovnjakov, ki raziščejo dejavnike nastanka prometne nesreče in sestavijo poročilo o nesreči, javna agencija pa to poročilo posreduje ministrstvu, pristojnemu za promet.

(2) Javna agencija za varnost prometa zagotovi izračun povprečne družbene cene nesreč s smrtnim izidom in povprečne družbene cene nesreč s hudimi telesnimi poškodbami. Ministrstvo, pristojno za promet, lahko oblikuje stopnje stroškov, ki se posodablajo najmanj vsakih pet let.

92. člen (presojevalec varnosti cest)

(1) Za presojevalca varnosti cest se lahko imenuje posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- najmanj izobrazbo, pridobljeno po univerzitetnih študijskih programih prve stopnje, s področja cestne infrastrukture, prometnega inženirstva ali prometne varnosti;
- najmanj deset let izkušenj na področju projektiranja cest, revidiranja ali recenziranja cestnih projektov ali izdelave prometno varnostnih analiz oziroma analiz cestnih nesreč;
- opravljen strokovni izpit za presojevalca varnosti cest.

(2) Presojevalec varnosti cest se mora najmanj vsaka tri leta udeležiti obdobjnega strokovnega usposabljanja.

(3) Strokovna usposabljanja in preverjanje usposobljenosti za presojevalca varnosti cest organizira javna agencija za varnost prometa.

(4) Presojevalce varnosti cest imenuje minister, pristojen za promet. Javna agencija za varnost prometa za namen spremljanja usposobljenosti imenovanih presojevalcev varnosti cest vzpostavi in vodi evidenco, ki vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime;
- EMŠO;
- datum in kraj rojstva;
- stalno oziroma začasno prebivališče;
- številka in datum izdaje potrdila o opravljenem strokovnem izpitu;
- datum opravljenega obdobjnega strokovnega usposabljanja.

(5) Način usposabljanja in preverjanja strokovne usposobljenosti, obrazec potrdila o uspešno opravljenem usposabljanju ter način vodenja evidence o izdanih potrdilih predpiše minister, pristojen za promet. Minister, pristojen za promet, podrobneje predpiše tudi način in pogoje opravljanja nalog imenovanih presojevalcev varnosti cest ter določi cenik njihovih storitev.

93. člen (poročila presojevalca varnosti cest)

(1) Presojevalec varnosti cest izdelava poročilo o oceni učinka na varnost prometa, poročilo o preveritvi varnosti prometa in poročilo o pregledu varnosti ceste in ga pošlje upravljavcu ceste.

(2) Poročilo o pregledu varnosti ceste mora presojevalec varnosti cest posredovati javni agenciji za varnost prometa.

94. člen (obveznost upoštevanja poročil)

(1) Poročilo o oceni učinka na varnost prometa in poročilo o preveritvi varnosti cestne infrastrukture, ki ju izdelata presojevalec varnosti cest, morata upoštevati izdelovalec projektne dokumentacije in upravljavec.

(2) Če izdelovalec projektne dokumentacije ali upravljavec ugotovi, da poročil iz prejšnjega odstavka ni mogoče upoštevati, izdelata izredno pisno poročilo, v katerem mora podrobno obrazložiti, zakaj predlogov presojevalca varnosti cest ni mogoče upoštevati. To poročilo je v obliki elaborata sestavni del projektne dokumentacije.

(3) Upravljavec pregledane ceste mora upoštevati poročilo o pregledu varnosti ceste.

(4) Poročilo o preveritvi varnosti cestne infrastrukture je sestavni del dokazila o zanesljivosti objekta.

(5) Javna agencija za varnost prometa lahko upravljavcu z odločbo odredi odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nadzira njihovo odpravo.

IX. UPRAVLJANJE, GRADNJA, VZDRŽEVANJE IN VARSTVO OBČINSKIH CEST

95. člen (upravljavec občinskih cest)

Upravljavec občinskih cest je občinska uprava (v nadaljnjem besedilu: upravljavec občinske ceste). Način izvajanja nalog upravljanja določi pristojni organ občine s splošnim aktom.

96. člen (gradnja in vzdrževanje občinskih cest)

Občinske ceste se morajo načrtovati, projektirati, graditi in vzdrževati na način in pod pogoji kot to določajo predpisi, ki urejajo projektiranje javnih cest, prometno signalizacijo in prometno opremo, način označevanja in zavarovanja del in ovir v prometu, cestne priključke, avtobusna postajališča, ter predpisi, ki urejajo vrste vzdrževalnih del na cestah ter nivo rednega vzdrževanja javnih cest.

97. člen (varovalni pas ob občinski cesti)

(1) V varovalnem pasu občinske ceste je raba prostora omejena.

(2) Posegi v prostor varovalnega pasu občinske ceste so dovoljeni le s soglasjem upravljavca občinske ceste.

(3) Upravljavec občinske ceste izda soglasje iz prejšnjega odstavka, če s predlaganim posegom v varovalnem pasu niso prizadeti interesi varovanja občinske ceste in prometa na njej, njene širitve zaradi prihodnjega razvoja prometa ter varovanja njenega videza.

(4) Varovalni pas občinske ceste se meri od zunanjega roba cestnega sveta v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče ter znaša največ:

- pri lokalnih cestah 10 metrov,
- pri javnih poteh 5 metrov,
- pri občinskih kolesarskih poteh 2 metra.

(5) Občina lahko z odlokom predpiše manjšo širino varovalnih pasov.

(6) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki v varovalnem pasu občinske ceste brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem upravljavca ceste gradi ali rekonstruira stavbo ali objekte, ali v njem postavlja kakršnekoli druge objekte ali naprave, ter izvaja kakršnakoli dela na pripadajočih zemljiščih.

(7) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

98. člen **(preglednosti ob občinski cesti)**

(1) V območju nivojskega križišča občinskih cest, križišča občinske ceste z železniško progo (preglednostni prostor) ali v območju cestnih priključkov na občinsko cesto (pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti kakršnekoli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka.

(2) Zaradi zagotavljanja stanja iz prejšnjega odstavka, razen na individualnih priključkih, se lahko lastninska pravica začasno ali trajno obremeni s služnostjo v javno korist.

(3) V primeru ustanovitve služnosti v javno korist lastniku služneče nepremičnine pripada odškodnina, ki obsega zmanjšano vrednost nepremičnine in dejansko škodo.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lastnik služneče nepremičnine ni upravičen do odškodnine, če je bila taka omejitev uporabe zemljišča predhodno določena v soglasju občine.

(5) Z globo 500 eurov se kaznuje za prekršek lastnik oziroma imetnik pravice uporabe nepremičnine, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

99. člen **(priključki na občinsko cesto)**

(1) Priključki nekategoriziranih cest ter individualni priključki na občinske ceste (v nadaljnjem besedilu: priključki na občinske ceste) se lahko gradijo ali rekonstruirajo le s soglasjem upravljavca občinskih cest. S soglasjem na podlagi predpisa, ki ureja cestne priključke na javne ceste, se določijo tehnični in drugi pogoji gradnje, rekonstrukcije in vzdrževanja priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo.

(2) Upravljavec občinskih cest izda soglasje iz prejšnjega odstavka, če ugotovi, da to ne bo imelo škodljivih posledic za zmogljivost ceste in varnost prometa na njej.

(3) Priključek do meje cestnega sveta s pripadajočo prometno signalizacijo je sestavni del občinske ceste.

(4) Upravljavec občinskih cest lahko z odločbo zahteva prilagoditev priključka na stroške koristnika priključka, če priključek na občinsko cesto zaradi povečanega prometa ali uporabe za drugačen promet, kot je bil upoštevan ob izdaji soglasja za njegovo ureditev, ni več ustrezen.

(5) Upravljavec občinskih cest lahko ukine priključek na občinsko cesto v soglasju z lastnikom priključka oziroma imetnikom pravice uporabe.

(6) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko upravljavec občinskih cest z odločbo ukine priključek na občinsko cesto, če se priključek nahaja na območju, kjer se mora izvesti ukrep za varstvo občinske ceste in zavarovanje prometa na njej, ali če to zahteva sprememba prometne ureditve na občinski cesti. Priključek se nadomesti na stroške občine.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

100. člen **(prometna ureditev na občinskih cestah)**

(1) Za varen in nemoten potek prometa na občinskih cestah so odgovorne občine.

(2) Prometno ureditev na občinskih cestah določijo občine. Pri zahtevnejših prometnih ureditvah je sestavni del posamičnega konkretnega upravnega akta elaborat prometne ureditve.

(3) Prometna ureditev obsega:

- določitev uporabe ceste ali dela ceste za določene vrste vozil oziroma uporabnikov (cesta, rezervirana za motorna vozila, kolesarska pot ali steza, steza za pešce, steza za pešce in kolesarje, steza za jezdece) in mej naselij;
- določitev prednostnih smeri in sistem ter način vodenja prometa;
- določitev omejitev uporabe ceste ali njenega dela glede na vrsto prometa;
- določitev omejitev hitrosti vozil;
- ureditev kolesarskega prometa in določitev lokalnih kolesarskih povezav;
- ureditev parkiranja in ustavljanja vozil;
- določitev območij umirjenega prometa, območij omejene hitrosti in območij za pešce in prehodov za pešce;
- določitev ukrepov za umirjanje prometa za varnost otrok, pešcev in kolesarjev, zlasti v bližini vzgojno varstvenih, izobraževalnih in zdravstvenih ustanov, igrišč, stanovanjskih naselij in drugih območij, kjer se ti udeleženci cestnega prometa pojavljajo v večjem številu;
- določitev drugih prepovedi, obveznosti ali omejitev udeležencem prometa.

(4) Omejitev največje dovoljene hitrosti vozil na cesti izven naselja ne sme biti manjša od 50 km/h, razen če to zahtevajo utemeljeni razlogi za varnost ceste in prometa na njej.

(5) Prometna ureditev iz tretjega odstavka tega člena mora biti označena s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo. O postavitvi, zamenjavi, dopolnitvi ali odstranitvi prometne signalizacije na občinskih cestah odloča upravljavec občinskih cest.

101. člen **(zapora ceste zaradi del ali prireditev na občinski cesti)**

(1) Dela na občinski cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti in jo je zaradi tega treba delno ali popolno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem upravljavca občinskih cest.

(2) Dovoljenje upravljavca občinskih cest za zaporo občinske ceste je treba pridobiti tudi za športne in druge prireditve na njej.

(3) Z dovoljenjem za zaporo občinske ceste se določijo pogoji za izvedbo zapore ceste, preusmeritve prometa zaradi zapore ceste in čas njenega trajanja.

(4) Zaporo postavi izvajalec rednega vzdrževanja občinske ceste, ki mora o njeni izvedbi obvestiti policijo, občinsko redarstvo in pristojni inšpekcijski organ za ceste najmanj tri dni pred spremembo ter javnost na krajevno običajen način.

(5) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki izvede delno ali popolno zaporo občinske ceste, potrebno zaradi opravljanja del na cesti ali športne ali druge prireditve na cesti, brez dovoljenja, v nasprotju s pogoji dovoljenja ali preseže v dovoljenju določeni čas njenega trajanja.

(6) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

(7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja cest, če delno ali popolno zaporo občinske ceste izvede brez dovoljenja ali v nasprotju z dovoljenjem, ali v predpisanem roku na predpisan način ne obvesti policije, občinskega redarstva in pristojnega inšpekcijskega organa za ceste o izvedbi zapore, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja ceste pa z globo 200 eurov.

102. člen **(začasne omejitve uporabe občinske ceste)**

(1) Če na občinski cesti ali njenem delu ni mogoč varen promet vozil zaradi zimskih razmer, močnega vetra, prometne in druge nesreče ter izrednega dogodka ali če to terjajo drugi utemeljeni razlogi, ki se nanašajo na zavarovanje ceste in varnost prometa na njej, lahko upravljavec občinske ceste začasno prepove uporabo občinske ceste za vse ali posamezne vrste vozil ali skupin vozil, oziroma dovoli vožnjo samo tistih vozil, ki so ustrezno opremljena. O prepovedi uporabe občinske ceste mora v roku ene ure po elektronski poti obvestiti pristojno policijsko upravo, občinsko redarstvo in pristojni inšpekcijski organ za ceste ter javnost na krajevno običajen način.

(2) Del ceste, na katerem velja omejitev uporabe, mora upravljavec občinske ceste označiti s predpisano prometno signalizacijo.

(3) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek upravljavec ceste, če v predpisanem roku na predpisan način ne obvesti policije, občinskega redarstva in pristojnega

inšpekcijskega organa za ceste o izvedbi zapore, odgovorna oseba upravljavca ceste pa z globo 500 eurov.

(4) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek upravljavec ceste, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba upravljavca ceste pa z globo 500 eurov.

103. člen **(obveznost vodenja podatkov o občinskih cestah)**

(1) Upravljavec občinske ceste mora voditi evidence o občinskih cestah in objektih, skladno s predpisi o načinu označevanja javnih cest in o evidencah o javnih cestah in objektih na njih.

(2) Zbirne podatke iz evidenc o občinskih javnih cestah mora občina brezplačno posredovati direkciji najkasneje do 15. maja tekočega leta za stanje cest preteklega leta.

(3) Če občina predpisanih podatkov ne posreduje direkciji do predpisanega roka, pridobi podatke direkcija na stroške občine.

X. NACIONALNI CENTER ZA UPRAVLJANJE PROMETA

104. člen **(Nacionalni center za upravljanje prometa)**

(1) Za nadzor in upravljanje prometa ter obveščanje javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih se ustanovi Nacionalni center za upravljanje prometa (NCUP).

- (2) NCUP opravlja zlasti te naloge:
- nadzor, usmerjanje in usklajevanje dejavnosti za upravljanje prometa na državni ravni v rednih in izrednih primerih, kar vključuje tudi odločanje o potrebnih ukrepih (npr. začasna omejitve ali preusmeritev prometa, zapore cest);
 - pridobivanje podatkov o lokalnih ukrepih od vseh upravljavcev cest, spremljanje ukrepov ter predlaganje njihovih sprememb oziroma odločanje o uskladitvah medsebojnih pristojnosti vseh subjektov, ki sodelujejo pri izvajanju dejavnosti NCUP;
 - sodelovanje pri mednarodnem načrtovanju in upravljanju prometa;
 - zbiranje vseh razpoložljivih podatkov o stanju državnih cest in prometa na njih na enem mestu ter njihova analiza in obdelava;
 - obveščanje centrov za obveščanje in drugih pristojnih služb o večjih nesrečah ter o nevarnosti za nastanek večje nesreče;
 - obveščanje javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih po sredstvih javnega obveščanja in drugih javnosti dostopnih medijih.

105. člen **(delovanje NCUP)**

(1) NCUP je organiziran kot del notranje organizacijske enote ministrstva, pristojnega za promet, ki je pristojna za področje cestne infrastrukture.

(2) NCUP deluje v prostorih nadzornega centra Dragomelj, ki je v lasti Republike Slovenije.

(3) Pri nadzoru in upravljanju prometa ter obveščanju javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih sodelujejo v okviru NCUP direkcija, koncesionar s koncesijo za upravljanje državnih cest, policija, občina, ki ima organiziran center za nadzor nad prometom, ter organ, pristojen za zaščito in reševanje. Pri obveščanju javnosti o stanju državnih cest in prometa na njih sodeluje izvajalec javne službe na področju radijske in televizijske dejavnosti, ki omogoča celovito obveščanje javnosti, vključno z neposrednim in takojšnjim predvajanjem informacij. Naloge iz tega odstavka se štejejo za naloge iz pristojnosti subjektov, ki jih ti izvajajo in jih opravljajo za svoj račun.

(4) Pri izvajanju nalog NCUP lahko sodelujejo tudi drugi upravljavci cest, ki z ministrstvom, pristojnim za promet, v ta namen sklenejo sporazum o sodelovanju, v katerem se dogovorijo o obsegu in načinu zbiranja informacij in njihovega posredovanja javnosti ter o načinu upravljanja s prometom na cestah, ki jih upravljajo.

(5) Subjekti iz tretjega odstavka tega člena imajo za opravljanje svojih nalog v prostorih NCUP in za potrebe izvajanja nalog tega centra pravico do brezplačne uporabe prostorov. S posebno pogodbo med uporabniki vseh prostorov NCUP se uredijo obveznosti glede pokrivanja obratovalnih stroškov NCUP.

(6) Podrobnejša pravila o delovanju NCUP ter sodelovanju udeleženih subjektov pri izvajanju nalog in pristojnosti iz tretjega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za promet.

X.a RAZVOJ IN UPORABA ITS

105.a člen (pristojnost za razvoj in uporabo ITS)

Za spremljanje razvoja in uporabe aplikacij in storitev ITS je pristojno ministrstvo, pristojno za promet.

105.b člen (naloge na področju ITS)

Na področju ITS se izvajajo naslednje naloge:

- spremljanje in analiziranje razvoja ITS v Republiki Sloveniji in v tujini;
- sodelovanje s primerljivimi ustanovami ali pravnimi subjekti iz drugih držav članic na področjih razvoja ter uporabe aplikacij in storitev ITS, ki so v skladu z Direktivo 2010/40/EU opredeljena kot prednostna;
- spremljanje uporabe aplikacij in storitev ITS v Republiki Sloveniji, zlasti spremljanje, evidentiranje in analiza težav pri njihovi uporabi.

105.c člen (uveljavitev specifikacij s področja ITS)

(1) Minister, pristojen za promet, odredi, da se pri uvajanju aplikacij in storitev ITS obvezno uporablja specifikacija, ki jo sprejme Komisija v skladu z Direktivo 2010/40/EU (v nadaljnjem besedilu: specifikacija ITS), če presodi, da je uvedba aplikacije ali storitve, ki je predmet zadevne specifikacije, v Republiki Sloveniji smotrna, ter predpiše ukrepe, potrebne za njeno izvajanje. Pred sprejetjem predpisa iz prejšnjega stavka je treba pridobiti mnenje informacijskega pooblaščenca.

(2) Ukrepi, potrebni za izvajanje specifikacije ITS, morajo zagotavljati spoštovanje naslednjih načel:

- načelo učinkovitosti, kar pomeni, da morajo prispevati k reševanju ključnih izzivov, ki vplivajo na cestni promet (npr. zmanjšanje preobremenjenosti cest, zmanjšanje emisij, izboljšanje energetske učinkovitosti, izboljšanje varnosti, posebej za ranljive udeležence v prometu);
- načelo stroškovne učinkovitosti, kar pomeni optimizacijo razmerja med stroški in rezultati pri izpolnjevanju zastavljenih ciljev;
- načelo sorazmernosti, kar pomeni, da je treba po potrebi zagotoviti različne ravni dosegljive kakovosti storitev in njihovega uvajanja, pri čemer se upoštevajo tudi lokalne posebnosti;
- načelo podpore kontinuiteti storitev, kar pomeni zagotavljanje neprekinjenih, brezhibnih storitev na področjih uvajanja storitev ITS. Storitve je treba neprekinjeno zagotavljati na ravni, prilagojeni značilnostim prometnih omrežij, ki povezujejo Republiko Slovenijo z drugimi državami, ter notranjih prometnih omrežij, vključno s povezavo mesta s podeželjem;
- načelo uresničevanja medobratovalnosti, kar pomeni, da morajo sistemi in povezani poslovni procesi omogočati izmenjavo podatkov ter posredovanje informacij in znanja, kar zagotavlja učinkovito izvajanje storitev ITS;
- načelo ohranjanja združljivosti z obstoječimi sistemi, kar pomeni, da je po potrebi treba zagotoviti združljivost sistemov ITS z obstoječimi sistemi, ki zasledujejo isti cilj, pri čemer se ne ovira razvoj novih tehnologij;
- načelo upoštevanja obstoječe lastnosti infrastrukture in omrežja, kar pomeni, da je treba upoštevati svojevrstne razlike v lastnostih prometnega omrežja, predvsem prometne obremenjenosti in vremenskih razmer na cestah;
- načelo spodbujanja enakosti dostopa, kar pomeni, da ni dopustno ovirati dostopa ranljivih udeležencev v prometu do aplikacij in storitev ITS ali jih obravnavati neenako pri kriterijih za dostop in uporabo;
- načelo podpore tehnične zrelosti, kar pomeni, da je po ustrezni oceni tveganj treba dokazati zanesljivost ITS glede na ustrezno stopnjo tehničnega razvoja in uporabe;
- načelo zagotavljanja visoke kakovosti časovne razporeditve in pozicioniranja, kar pomeni uporabo satelitske infrastrukture ali druge tehnologije, ki zagotavlja primerljivo stopnjo natančnosti za uporabo aplikacij in storitev ITS, ki terjajo globalno, stalno, natančno in zagotovljeno določanje časa in položaja;
- načelo omogočanja intermodalnosti, kar pomeni, da je pri uvajanju ITS po potrebi treba upoštevati usklajevanje različnih vrst prevoza;
- načelo ohranjanja usklajenosti, kar pomeni upoštevanje veljavnih predpisov, strategij in ukrepov, ki so pomembni za ITS, zlasti na področju standardizacije;
- načelo upoštevanja koncepta vgrajene zasebnosti, kar pomeni upoštevanje temeljnih načel varstva osebnih podatkov pri oblikovanju in delovanju storitev ITS, s poudarkom na načelu predhodne presoje vplivov na varstvo osebnih podatkov in minimizacije osebnih podatkov, ki se bodo obdelovali.

(3) Pod pogoji, določenimi v specifikaciji ITS, se lahko določijo tudi dodatna pravila za opravljanje storitev ITS na delu ali na celotnem ozemlju Republike Slovenije, če takšna pravila ne ovirajo medobratovalnosti.

105.č člen

(varovanje osebnih podatkov pri uporabi aplikacij in storitev ITS)

(1) NCUP, upravljavci cest in ponudniki storitev ITS morajo pri uporabi aplikacij in storitev ITS ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

(2) Pri uporabi aplikacij in storitev ITS je treba zlasti zagotoviti:

- da se obdeluje minimalna količina osebnih podatkov, ki je potrebna za doseg namena, in da se ti podatki hranijo najkrajši možni čas, ki zadošča za uresničitev zakonsko določenih namenov;
- uporabo anonimnih in statističnih podatkov, če je z njimi mogoče doseči zasledovane cilje aplikacij in storitev ITS, razen kadar tehnične možnosti tega ne omogočajo;
- ustrezne organizacijske, tehnične in logično-tehnične postopke in ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje naključno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov.

105.d člen (poročanje Evropski komisiji)

(1) Ministrstvo, pristojno za promet, mora Evropski komisiji vsaka tri leta poročati o napredku, doseženem pri izvajanju dejavnosti in projektov v zvezi s področji, ki so v skladu z Direktivo 2010/40/EU opredeljena kot prednostna.

(2) Za potrebe priprave poročila iz prejšnjega odstavka lahko ministrstvo, pristojno za promet, zahteva od upravljavcev javnih cest ter ponudnikov aplikacij in storitev ITS potrebne podatke o izvajanju storitev ITS oziroma o aplikacijah ITS, o obsegu uporabnikov posameznikov aplikacij in storitev ter o težavah, s katerimi se srečujejo.

XI. POOBLASTILA IN UKREPI POLICIJE IN OBČINSKEGA REDARSTVA

106. člen (pooblastila policije, občinskega redarstva in cestninskih nadzornikov)

(1) Nadzor nad določbami 4., 5., 6., 30., 31., 32., 34., 36. in 37. člena tega zakona izvajajo na javnih cestah policisti, na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, in državnih cestah v naseljih pa tudi občinski redarji.

(2) Nadzor nad določbo šestega odstavka 5. člena tega zakona izvajajo cestninski nadzorniki.

(3) Policisti, občinski redarji in cestninski nadzorniki nadzirajo izvajanje tega zakona v okviru nadzora cestnega prometa.

107. člen (začasni ukrepi policije in občinskega redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti)

(1) Policija ob ugotovitvi pomanjkljivosti, ki neposredno ogrožajo varnost ceste in promet na javni ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, izvede začasne ukrepe, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu, in o tem obvesti pristojnega izvajalca rednega vzdrževanja ceste, lastnika ceste ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste in pristojni inšpekcijski organ za ceste. Enako pooblastilo ima občinsko redarstvo na občinski cesti, državni cesti v naselju ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet.

(2) Policija ali občinsko redarstvo smeta določiti odstranitev predmetov, objektov, drugih naprav ali ovir s ceste, če:

- slepijo udeležence v prometu,
- zmanjšujejo preglednost ceste,

- zmanjšujejo vidnost prometne signalizacije ali prometne opreme na cesti,
- zavajajo udeležence v prometu,
- ovirajo udeležence v prometu ali zmanjšujejo pretočnost prometa,
- odvrtačajo pozornost voznikov.

(3) Izvajalec rednega vzdrževanja cest mora takoj zavarovati nevarno mesto s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo ter v najkrajšem možnem času odpraviti pomanjkljivosti iz prvega odstavka tega člena oziroma odstraniti predmete, objekte, druge naprave ali ovire iz prejšnjega odstavka.

(4) Policija ali občinsko redarstvo smeta iz razlogov varnosti ceste in prometa na njej odrediti, da se prepove promet na nekategorizirani cesti, ki ne izpolnjuje pogojev iz drugega ali tretjega odstavka 6. člena tega zakona. Prepoved prometa mora njen lastnik oziroma upravljavec označiti s predpisano prometno signalizacijo in traja do odprave razlogov za prepoved.

(5) Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek izvajalec rednega vzdrževanja ceste, če ne zavaruje nevarnega mesta in v najkrajšem možnem času ne odpravi pomanjkljivosti oziroma odstrani predmetov, objektov, drugih naprav ali ovir skladno s tretjim odstavkom tega člena, odgovorna oseba izvajalca rednega vzdrževanja ceste pa z globo 500 evrov.

108. člen **(nadzor izrednih prevozov po javni cesti)**

(1) Nadzor nad opravljanjem izrednih prevozov v prometu izvajata občinsko redarstvo in policija.

(2) Pri prečkanju cestninske postaje na avtocesti ali hitri cesti mora izvajalec izrednega prevoza cestninskemu delavcu predložiti na vpogled dovoljenje za izredni prevoz.

109. člen **(tehtanje vozila)**

(1) Policist ali občinski redar sme napotiti na tehtanje vozilo, za katerega sumi, da je tovor, ki se na njem prevaža, naložen v nasprotju z določbami 30., 31. in 32. člena tega zakona. Voznik mora na policistovo zahtevo omogočiti tehtanje vozila. Če na kraju postopka vozila ni mogoče stehtati, mora na policistovo zahtevo odpeljati vozilo na tehtanje.

(2) Z globo 2.000 evrov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z zahtevo policista ali občinskega redarja iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 6.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, katerega voznik ravna v nasprotju z zahtevo policista ali občinskega redarja iz prvega odstavka tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 2.000 evrov.

110. člen **(obveznosti voznika vozila)**

(1) Voznik mora imeti pri sebi dovoljenje za izredni prevoz in ga na zahtevo policista ali občinskega redarja izročiti na vpogled.

(2) Voznik mora na zahtevo policista ali občinskega redarja omogočiti pregled vozila, opreme, naprav, tovora in pri njem sodelovati.

(3) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena. Z enako globo se kaznuje za tak prekršek tudi spremljevalec oziroma organizator izrednega prevoza.

(4) Z globo 250 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

111. člen (izločitev vozila iz prometa)

(1) Policist ali občinski redar prepove nadaljnjo vožnjo in izloči iz prometa motorno ali priklopno vozilo:

- katerega voznik ne omogoči ali ne sodeluje pri pregledu vozila, naprav, opreme ali tovora ali tehtanju vozila;
- ki je obremenjeno nad največjo dovoljeno maso, skupno maso ali osno obremenitvijo po določenih proizvajalca vozila;
- ki samo ali skupaj s tovorom prekoračuje predpisane mere (širina, dolžina, višina) ali dovoljeno osno obremenitev ali dovoljeno skupno maso, pa zanj ni bilo izdano dovoljenje za izredni prevoz ali ne izpolnjuje posebnih pogojev, določenih v dovoljenju za izredni prevoz;
- ki vozi po cesti, po kateri je vožnja tovrstnih vozil prepovedana;
- s katerega odpada zemlja ali blato, ki onesnažuje vozišče;
- ki vozi po cesti s takšnimi naležnimi ploskvami koles, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče;
- katerega največja dovoljena masa presega dovoljeno.

(2) Policist ali občinski redar, ki izloči vozilo iz prejšnjega odstavka, lahko odvzame registrske oziroma preizkusne tablice v skladu z določbami zakona, ki ureja motorna vozila.

(3) Izločitev vozila traja toliko časa, dokler se ne odpravijo razlogi, zaradi katerih je bila odrejena, ali se pridobi ustrezno dovoljenje.

(4) Lastnik vozila mora odstraniti izločeno vozilo s ceste v roku 24 ur. Če tega ne stori, odstrani vozilo na njegove stroške izvajalec rednega vzdrževanja cest.

(5) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek lastnik vozila, ki ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom.

(6) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

XII. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

112. člen (opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov na državnih cestah izvaja Prometni inšpektorat Republike Slovenije, na občinskih

in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, pa občinski inšpekcijski organ, pristojen za ceste.

113. člen (pogoji za opravljanje inšpekcijskega nadzorstva)

(1) Za inšpektorja za ceste Prometnega inšpektorata Republike Slovenije je lahko imenovan posameznik, ki poleg splošnih pogojev za delo v državni upravi, izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po univerzitetnih študijskih programih prve stopnje, s področja prometa ali gradbeništva;
- da ima poleg izobrazbe, pridobljene po univerzitetnem študijskem programu prve stopnje, še najmanj pet let delovnih izkušenj s področja prometa ali gradbeništva oziroma poleg izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, še najmanj tri leta takšnih delovnih izkušenj;
- da ima opravljen strokovni izpit za inšpektorja.

(2) Ne glede določbo prejšnjega odstavka je lahko za inšpektorja za ceste občinskega inšpekcijskega organa imenovan posameznik, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, če tako določi občina.

114. člen (obseg inšpekcijskega nadzorstva)

- (1) Inšpektor za ceste pri opravljanju inšpekcijskega nadzora nadzira zlasti:
- ali se ceste uporabljajo za namen ter na način in pod pogoji, kot jih določajo ta zakon in predpisi, izdani na njegovi podlagi (v nadaljnjem besedilu: predpisi, ki urejajo javne ceste);
 - ali so ceste redno vzdrževane skladno s pogoji tega zakona in predpisi, ki urejajo javne ceste, ter omogočajo varno uporabo;
 - ali je prometna signalizacija in oprema na cestah postavljena in vzdrževana skladno s pogoji tega zakona in predpisi, ki urejajo javne ceste;
 - ali so zapore ceste zaradi del ali prireditev na cesti postavljene in vzdrževane skladno z zakonom, predpisi, ki urejajo javne ceste, in izdanim dovoljenjem;
 - ali so izpolnjeni pogoji za gradnjo in rekonstrukcijo stavb in objektov, postavljanje kakršnih koli drugih objektov in naprav, postavljanje objektov za obveščanje in oglaševanje, gradnjo gospodarske javne infrastrukture ter za druge posege v območju javne ceste po tem zakonu;
 - ali se priključki na javne ceste gradijo, rekonstruirajo ter ali so zgrajeni in vzdrževani skladno s pogoji določenimi v tem zakonu in predpisi, ki urejajo javne ceste;
 - ali se investicijska vzdrževalna dela ali vzdrževalna dela v javno korist izvajajo skladno s pogoji tega zakona in predpisi, ki urejajo javne ceste, in ali so izpolnjeni pogoji za izročitev ceste v uporabo po tem zakonu;
 - ali je zagotovljeno polje preglednosti ceste skladno s predpisi, ki urejajo javne ceste.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka občinski inšpekcijski organ pri opravljanju inšpekcijskega nadzora nekategoriziranih cest, ki se uporabljajo za javni cestni promet, nadzira zlasti:

- ali so nekategorizirane ceste vzdrževane skladno s predpisi, ki urejajo ceste, in omogočajo varno uporabo;
- ali je prometna signalizacija in oprema na nekategoriziranih cestah postavljena in vzdrževana skladno s pogoji tega zakona in predpisi, ki urejajo ceste.

115. člen
(vodenje inšpekcijskega postopka)

(1) Vodenje inšpekcijskega postopka, izrekanje ukrepov in vročanje inšpekcijskih odločb se izvede po določbah zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor.

(2) V primeru nujnih ukrepov v javnem interesu se za kraj vročanja in mesto, na katerem se pusti obvestilo o poskusu vročanja, šteje tudi gradbišče, objekt oziroma kraj izvajanja del, v zvezi s katerim se vodi postopek.

(3) Zoper odločbo inšpektorja za ceste je dovoljena pritožba v osmih dneh od dneva njene vročitve. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

116. člen
(prisilna izvršba inšpekcijskih ukrepov)

Prisilna izvršba inšpekcijskih ukrepov, izdanih v skladu z določbami tega zakona, se opravlja po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

117. člen
(izvajanje denarnih izvršb)

Vse denarne izvršbe inšpekcijskih ukrepov ter drugih odločb in sklepov, izdanih na podlagi tega zakona v zvezi s plačili kazni na podlagi tega zakona, izvršuje pristojna davčna oziroma carinska uprava, v okviru svojih pristojnosti.

118. člen
(splošni inšpekcijski ukrepi)

(1) Pristojni inšpektor za ceste z opozorilom, če oceni, da je to zadosten ukrep, ali z odločbo:

1. odredi, da se v roku, ki ga določi, odpravijo nepravilnosti, ki jih ugotovi v zvezi:
 - z vzdrževalnimi deli na cestah v nasprotju z zakonom ali predpisi, ki urejajo ceste;
 - s postavitvijo in vzdrževanjem prometne signalizacije in prometne opreme ter naprav in ukrepov za umirjanje cestnega prometa v nasprotju s prometno ureditvijo oziroma predpisi, ki urejajo ceste;
 - s postavitvijo in vzdrževanjem zapore ceste v nasprotju z dovoljenjem oziroma predpisi, ki urejajo ceste;
 - s priključki na javne ceste, ki se gradijo, rekonstruirajo, ali so zgrajeni v nasprotju s soglasjem, oziroma niso vzdrževani skladno s soglasjem oziroma s predpisi, ki urejajo ceste;
 - z gradnjo in rekonstrukcijo stavb in objektov, postavljanjem kakršnih koli drugih objektov in naprav ter izvajanjem kakršnihkoli del na pripadajočih zemljiščih v varovalnem pasu javne ceste v nasprotju s soglasjem;
 - z gradnjo gospodarske javne infrastrukture oziroma drugimi posegi v območju javne ceste brez soglasja ali če niso izpolnjeni pogoji izdanega soglasja;
 - z rekonstrukcijo ceste v nasprotju s predpisi, ki urejajo ceste;
 - s poljem preglednosti ceste v nasprotju z zakonom in predpisi, ki urejajo ceste;
2. odredi, da se do pridobitve soglasja ali do izpolnitve pogojev iz izdanega soglasja ustavi:
 - gradnja oziroma rekonstrukcija priključkov na javne ceste brez soglasja;
 - gradnja gospodarske javne infrastrukture oziroma drugi posegi v območju javne ceste brez soglasja;

- gradnja ali rekonstrukcija stavb in objektov, postavljanje kakršnih koli drugih objektov in naprav ter izvajanje kakršnihkoli del na pripadajočih zemljiščih v varovalnem pasu ali zunaj varovalnega pasu javne ceste brez soglasja;
- 3. odredi, da se do odprave ugotovljenih nepravilnosti ustavi rekonstrukcija cest, če se ne odpravijo ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
- 4. prepove uporabo priključka na javno cesto:
 - ki je zgrajen brez soglasja;
 - ki je zgrajen v nasprotju s pogoji izdanega soglasja in niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
 - ki ni vzdrževan v skladu s pogoji izdanega soglasja oziroma v skladu s predpisi, ki urejajo ceste, in niso odpravljene ugotovljene nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
- 5. prepove uporabo ceste, ki je izročena v uporabo brez dovoljenja ministra, pristojnega za promet, oziroma brez dovoljenja župana na podlagi 18. člena tega zakona;
- 6. odredi odstranitev objekta za obveščanje in oglaševanje, ki je v območju državne ceste postavljen brez soglasja ali v nasprotju s pogoji iz izdanega soglasja ali se uporablja v nasprotju s pogoji iz izdanega soglasja;
- 7. odredi odstranitev ovir s cestnega sveta, ki ovirajo varno uporabo ceste;
- 8. odredi vzpostavitev prejšnjega stanja ali drugačno sanacijo ceste, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni možna, po drugi osebi, na stroške povzročitelja.

(2) Pristojni inšpektor za ceste mora o svojih ugotovitvah iz 2. točke prejšnjega odstavka brez odlašanja obvestiti pristojnega gradbenega inšpektorja.

(3) Pristojni inšpektor za ceste mora obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti in vlagatelje na njihovo zahtevo obvestiti o svojih ukrepih.

119. člen **(začasni ukrep omejitve uporabe ceste)**

(1) Pristojni inšpektor za ceste sme v primerih, ko bi bila ogrožena varna uporaba ceste ali bi lahko nastala škoda na njej, določiti začasno prepoved oziroma omejitev uporabe ceste in druge ukrepe, da se odvrne nevarnost ali prepreči škoda.

(2) Ukrep iz prejšnjega odstavka je začasen in traja dokler so razlogi zanj.

(3) Ukrep začasne prepovedi oziroma omejitve uporabe ceste iz prvega odstavka tega člena mora izvesti izvajalec rednega vzdrževanja ceste v okviru izvajanja te javne službe.

(4) O ukrepih iz prvega odstavka tega člena mora pristojni inšpektor za ceste obvestiti ministrstvo, pristojno za promet, oziroma občino, policijo in občinsko redarstvo.

(5) Pristojni inšpektor za ceste občinskega inšpekcijskega organa sme prepovedati promet na nekategorizirani cesti, ki ne izpolnjuje pogojev iz drugega ali tretjega odstavka 6. člena tega zakona.

(6) Prepoved cestnega prometa iz prejšnjega odstavka mora označiti njen lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec in traja do odprave razlogov za prepoved.

120. člen **(inšpekcijski nadzor predora)**

Inšpekcijski nadzor predora iz 80. člena tega zakona mora pristojni inšpektor za ceste opraviti najmanj vsaka tri leta. O ugotovitvah tega pregleda in izrečenih ukrepih mora obvestiti ministrstvo, pristojno za promet, policijo, upravljavca predora in uradnika za varnost. Če ministrstvo, pristojno za promet, ugotovi, da predor ne izpolnjuje minimalnih varnostnih zahtev, ki jih določa ta zakon in predpis iz 81. člena tega zakona, določi pogoje za nadaljnje obratovanje predora ali odloči o prepovedi oziroma omejitvi prometa v predoru. Če so za sanacijo predora potrebne pomembne spremembe konstrukcije, opreme oziroma obratovanja predora, mora biti po izvedbi teh sprememb izdano novo dovoljenje za obratovanje predora.

121. člen **(prekrškovni organi in dolžnost upoštevanja znakov, ukazov in odredb)**

(1) Prometni inšpektorat Republike Slovenije in občinski inšpekcijski organ za ceste sta prekrškovna organa za vse prekrške iz tega zakona, storjene na cestah, ki jih nadzorujeta v okviru svoje pristojnosti, razen za prekrške iz 30., 31., 32., 34., 36., 106. in 107. člena tega zakona.

(2) Policija in občinsko redarstvo sta prekrškovna organa za prekrške iz 4., 5., 6., 30., 31., 32., 34., 36., 37., 106. in 107. člena tega zakona, storjene na cestah, ki jih nadzorujejo v okviru svoje pristojnosti.

(3) Pri izvajanju nadzora nad določbami tega zakona imajo policisti, občinski redarji, inšpektorji za ceste Prometnega inšpektorata Republike Slovenije, inšpektorji za ceste občinskega inšpekcijskega organa in cestninski nadzorniki poleg svojih pooblastil, tudi pooblastila, ki jim jih daje ta zakon.

(4) Udeleženci cestnega prometa se morajo ravnati po znakih, ukazih oziroma odredbah pooblaščenih uradnih oseb, pri opravljanju nadzorstva nad določbami tega zakona.

(5) Z globo 250 eurov se kaznuje za prekršek udeleženec ali udeleženka cestnega prometa, ki ne ravna po znaku, ukazu oziroma odredbi pooblaščenih uradnih oseb.

(6) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki pooblaščenih uradni sebi ne omogoči izvedbo postopka ter ukrepov, določenih v tem zakonu.

Zakon o cestah – ZCes-1 (Uradni list RS, št. [109/10](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

122. člen
(upravni in inšpekcijski postopki, postopki o prekrških ter postopki za izdajo soglasij)

(1) Upravni in inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Postopki o prekrških, ki so bili storjeni pred začetkom uporabe tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih, razen v primerih, ko je za kršitelja ta zakon milejši.

(3) Če so bili projektni pogoji direkcije, občine ali subjekta iz prvega odstavka 57. člena tega zakona izdani pred uveljavitvijo tega zakona, se postopki za izdajo soglasja končajo po dosedanjih predpisih.

123. člen
(razveljavitev določb veljavnih predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati vse določbe Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 57/08 – ZLDUVCP, 69/08 – ZcestV, 42/09 in 109/09), ki se uporabljajo do začetka uporabe tega zakona.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka ostanejo v veljavi določbe 5., 6., 47. in 48. točke prvega odstavka 14., prvega in drugega odstavka 11., 11.a, 11.b, 11.c, 75.a, 75.b, 75.c, 75.č, 75.d, 75.e člena, prve in tretje do desete alineje prvega, drugega in tretjega odstavka 77.a člena Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 57/08 – ZLDUVCP, 69/08 – ZcestV, 42/09 in 109/09) ter 19. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05).

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednje določbe Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/08 – uradno prečiščeno besedilo, 57/08 – ZLDUVCP, 58/09 in 36/10):

- 7. člen, 9. člen, prvi, tretji, šesti in sedmi odstavek 15. člena, 16. člen, 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 52., 62., 63. in 87. točka 23. člena,
 - tretji in peti odstavek 32. člena v delu, ki se nanaša na označevanje omejitev hitrosti s predpisanim prometnim znakom,
 - 35. člen,
 - tretji odstavek 50. člena v delu, ki se nanaša uporabo zvočnega znaka na prehodu pešpoti ali kolesarske poti čez železniško progo,
 - prvi in drugi odstavek 51. člena, drugi odstavek 56. člena, 69. člen, prvi, drugi, tretji, četrti, sedmi, osmi, deveti, deseti, enajsti in dvanajsti odstavek 70. člena, 98. člen, 99. člen, 100. člen, 111. člen, 112. člen, tretji, četrti, peti, šesti, osmi in deveti odstavek 113. člena, prvi, drugi, tretji, četrti in šesti odstavek 116. člena, prvi, drugi, tretji in četrti odstavek 117. člena, 118. člen, prvi, drugi, tretji, četrti, peti, deveti, deseti, štirinajsti in devetnajsti odstavek 119. člena, 121. člen, 123. člen, 128.a člen,
 - v prvem stavku prvega odstavka 237. člena besedilo »dovoljenje o izredni uporabi ceste, dovoljenje za izredni prevoz ter dovoljenje za vožnjo v času prepovedi prometa«,
 - peta, osma, deseta, petnajsta in šestnajsta alineja prvega in drugega odstavka 239. člena, 242. člen, 246. člen,
 - prvi odstavek 247. člena, razen besedila », za športno ali drugo prireditev na cesti ali ob njej«, besed »oziroma prireditev«, besedila »je nezadostno zavarovana oziroma«, besedila »za zavarovanje kraja oziroma« in besedila »ali prireditve na cesti ali ob njej«, in drugi odstavek 247. člena, razen besedila »ali prireditev na cesti« ter tretji odstavek 247. člena,
 - 250. člen in 251. člen,
- ki se uporabljajo do začetka uporabe tega zakona.

(4) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o določitvi najmanjše višine povračil in drugih pogojev za oddajo površin za izgradnjo objektov za opravljanje spremljajočih dejavnosti na in ob avtocestah ter hitrih cestah v upravljanju Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d. (Uradni list RS, št. 68/02 in 110/02 – ZGO-1).

124. člen

(rok za izdajo podzakonskih predpisov)

Minister, pristojen za promet, izda predpise iz desetega odstavka 18., petega odstavka 28., petega odstavka 38., sedmega odstavka 41., tretjega odstavka 45., drugega odstavka 88., sedmega odstavka 89. in petega odstavka 92. člena v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

125. člen

(veljavnost predpisov, izdanih na podlagi ZJC)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se do uveljavitve ustreznih predpisov na podlagi tega zakona uporabljajo še naprej, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom:

- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe vzdrževanja državnih cest in o koncesiji te javne službe (Uradni list RS, št. 14/09);
- Uredba o povračilu za izredne cestne prevoze (Uradni list RS, št. 89/08);
- Uredba o merilih za kategorizacijo javnih cest (Uradni list RS, št. 49/97 in 113/09);
- Uredba o kategorizaciji državnih cest (Uradni list RS, št. 33/98, 48/99, 102/99, 69/00, 79/00, 97/00, 62/01, 82/01, 52/02, 95/02, 18/03, 65/03, 119/03, 86/05, 118/05, 71/06, 98/06, 116/07, 23/09 in 30/10);
- Uredba o tehničnih normativih in pogojih za projektiranje cestnih predorov v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 48/06 in 54/09);
- Uredba o določitvi višine povračil in drugih pogojev za oddajo in uporabo površin za opravljanje spremljajočih dejavnosti na in ob javni cesti, na katerih se opravljajo spremljajoče dejavnosti (Uradni list RS, št. 68/02);
- Pravilnik o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest (Uradni list RS, št. 62/98 in 110/02 – ZGO-1);
- Pravilnik o tehničnih normativih in minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati avtobusna postajališča na glavnih in regionalnih cestah (Uradni list RS, št. 37/03);
- Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opreми na javnih cestah (Uradni list RS, št. 46/00, 110/06, 49/08 in 64/08);
- Pravilnik o projektiranju cest (Uradni list RS, št. 91/05 in 26/06);
- Pravilnik o cestnih priključkih na javne ceste (Uradni list RS, št. 86/09);
- Pravilnik o omejitvi uporabe državnih cest za promet tovornih vozil, katerih največja dovoljena masa presega 7,5 ton (Uradni list RS, št. 102/06);
- Pravilnik o omejitvah uporabe državnih cest, katerih trajanje je daljše od enega leta (Uradni list RS, št. 84/07);
- Pravilnik o načinu označevanja javnih cest in o evidencah o javnih cestah in objektih na njih (Uradni list RS, št. 49/1997, 110/02 – ZGO-1 in 2/04);
- Pravilnik o pogojih in načinu opravljanja izrednih prevozov po javnih cestah ter o tranzitnih smereh za izredne prevoze v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 4/08, 36/08, 110/09 in 48/10);
- Pravilnik o obliki, pogojih in načinu uporabe posebnih svetlobnih znakov vozil za izredne prevoze (Uradni list RS, št. 48/10);
- Pravilnik o načinu označevanja in zavarovanja del na javnih cestah in ovir v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 116/06 in 88/08);
- Odredba o obvezni uporabi tehnične specifikacije za javne ceste, ki določa naprave in ukrepe za umirjanje prometa na cestah (Uradni list RS, št. 118/00 in 83/04 – ZVCP-1);
- Navodilo o pripravljanju in izdajanju tehničnih specifikacij za javne ceste (Uradni list RS, št. 69/98);
- Navodilo o označitvi in zavarovanju vozil, ustavljenih na avtocestah in hitrih cestah ob izločanju (Uradni list RS, št. 91/09);

- Navodilo o delu komisije za pregled in prevzem izvedenih obnovitvenih del na državnih cestah in rekonstrukcij državnih cest, ki se štejejo za vzdrževalna dela v javno korist (Uradni list RS, št. 30/10);
- Resolucija o Nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 50/04).

126. člen

(rok za uskladitev občinskih predpisov)

Občine morajo svoje predpise uskladiti z določbami tega zakona najpozneje v enem letu od njegove uveljavitve.

127. člen

(delovanje tehničnih odborov)

Tehnični odbori, imenovani na podlagi Navodila o pripravljanju in izdajanju tehničnih specifikacij za javne ceste (Uradni list RS, št. 69/98) se štejejo za tehnične odbore iz drugega odstavka 10. člena tega zakona. Z dnem začetka uporabe tega zakona članom tehničnih odborov preneha njihov mandat, določen v sklepu o imenovanju, svoje naloge pa opravljajo do imenovanja novih članov.

128. člen

(rok za vzpostavitev evidence)

Javna agencija za varnost prometa mora evidenco iz četrtega odstavka 92. člena tega zakona vzpostaviti najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

129. člen

(banka cestnih podatkov)

Banka cestnih podatkov, vzpostavljena po Pravilniku o načinu označevanja javnih cest in o evidencah o javnih cestah in objektih o njih (Uradni list RS, št. 49/97 in 2/04), se šteje za BCP po 40. členu tega zakona.

130. člen

(obstoječi predori)

(1) Za predore iz 80. člena tega zakona, za katere je bilo izdano gradbeno dovoljenje do 30. aprila 2006, pa na ta dan še niso bili dani v obratovanje, oceni ministrstvo njihovo skladnost z varnostnimi zahtevami zakona in predpisa iz drugega odstavka 81. člena tega zakona, ob upoštevanju njihove varnostne dokumentacije. Če ministrstvo, pristojno za promet, ugotovi, da predor ni v skladu s temi zahtevami, o tem obvesti upravljavca predora in uradnika za varnost in naloži sprejetje ustreznih ukrepov. Po sprejetju teh ukrepov ministrstvo, pristojno za promet, izda dovoljenje za obratovanje predora.

(2) Za predore iz 80. člena tega zakona, ki so bili do 30. aprila 2006 dani v obratovanje, ministrstvo, pristojno za promet, oceni njihovo skladnost z zahtevami zakona in predpisa iz drugega odstavka 81. člena tega zakona, ob upoštevanju njihove varnostne dokumentacije in na podlagi inšpekcijskega pregleda. Upravljavec predora po potrebi predlaga načrt prilagoditve predora tem zahtevam in sanacijske ukrepe, ki jih namerava izvesti. Načrt prilagoditve, ki vsebuje tudi rok njegove izvedbe, odobri ministrstvo, pristojno

za promet, potem ko po potrebi zahteva njegove spremembe. Po izvedbi prilagoditve in sanacijskih ukrepov izda ministrstvo, pristojno za promet, dovoljenje za obratovanje predora v skladu z zakonom in predpisom iz drugega odstavka 81. člena tega zakona.

(3) Ministrstvo, pristojno za promet, in direkcija morata zagotoviti izvedbo vseh prilagoditev in sanacij obstoječih predorov iz 80. člena tega zakona do 30. aprila 2019.

(4) Če katere od konstrukcijskih zahtev iz predpisa iz drugega odstavka 81. člena tega zakona na predorih, ki so ob uveljavitvi tega zakona v uporabi ali je bilo zanje že izdano gradbeno dovoljenje, ni mogoče izvesti ali jo je mogoče izvesti le ob nesorazmernih stroških, ministrstvo, pristojno za promet, sprejme ukrepe za zmanjšanje tveganja kot alternativo teh zahtev, če to vodi do enakovredne ali boljše varnosti predora, kar se dokaže z analizo tveganja. Ministrstvo, pristojno za promet, mora o teh ukrepih obvestiti Komisijo Evropske unije.

131. člen

(izobrazba pridobljena po dosedanjih študijskih programih)

(1) Raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, ustreza ravni izobrazbe iz prve alineje prvega odstavka 92. člena in prve alineje prvega odstavka 113. člena tega zakona.

(2) Raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev univerzitetne izobrazbe, ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni študijskih programih druge stopnje iz druge alineje prvega odstavka 113. člena tega zakona.

132. člen

(postopki obnovitvenih del, vzdrževalnih del v javno korist in gradenj)

Postopki obnovitvenih del, vzdrževalnih del v javno korist in gradenj, ki so bili pričeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo v skladu s predpisi, ki so veljali na dan odločitve o začetku postopka javnega naročanja.

133. člen

(preoblikovanje Prometno-informacijskega centra v NCUP)

(1) Prometno-informacijski center DARS, d.d., ustanovljen na podlagi Pravilnika o sodelovanju pri izvajanju štetja prometa in obveščanju javnosti o stanju cest in prometa na njih (Uradni list RS, št. 115/06) (v nadaljnjem besedilu: PIC) se preoblikuje v NCUP v dveh letih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Do preoblikovanja iz prejšnjega odstavka PIC nadaljuje z delom v skladu s Pravilnikom o sodelovanju pri izvajanju štetja prometa in obveščanju javnosti o stanju cest in prometa na njih (Uradni list RS, št. 115/06).

(3) Oprema in nepremičnine, potrebne za izvajanje nalog iz 104. člena tega zakona, se prenesejo na NCUP na podlagi pogodbe med Republiko Slovenijo in DARS, d.d., v kateri se uredijo medsebojna razmerja.

134. člen

(uveljavitev in uporaba)

Ta zakon začne veljati 1. aprila 2011, uporabljati pa se začne 1. julija 2011.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah – ZCes-1A (Uradni list RS, št. [48/12](#)) dodaja 123.a člen zakona, ki se glasi:

»123.a člen
(uporaba tega zakona za obstoječe javne ceste)

Za obstoječe javne ceste iz 19. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05) se ne glede na lastništvo nepremičnin, po katerih poteka obstoječa javna cesta, uporablja določba 5. člena tega zakona.«;

spreminja 133. člen zakona tako, da se glasi:

»133. člen
(preoblikovanje Prometno-informacijskega centra v NCUP)

(1) Prometno-informacijski center DARS, d.d., ustanovljen na podlagi Pravilnika o sodelovanju pri izvajanju štetja prometa in obveščanju javnosti o stanju cest in prometa na njih (Uradni list RS, št. 115/06) (v nadaljnjem besedilu: PIC) se preoblikuje v NCUP do 1. januarja 2014.

(2) Do preoblikovanja iz prejšnjega odstavka PIC nadaljuje z delom v skladu s Pravilnikom o sodelovanju pri izvajanju štetja prometa in obveščanju javnosti o stanju cest in prometa na njih (Uradni list RS, št. 115/06).

(3) Oprema in naprave v lasti DARS, potrebne za izvajanje nalog NCUP iz tega zakona, se prenesejo na NCUP na podlagi pogodbe med Republiko Slovenijo in DARS, d.d., v kateri se uredijo medsebojna razmerja.«;

ter vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

»PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

17. člen

Minister, pristojen za promet, izda predpis iz šestega odstavka 105. člena zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

18. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.